

TORSDAG 8 SEPTEMBER. NR 36/2016

Bön är rutin och längtan
Sidan 8

Biskopen: Vi beskrev bara läget
Sidan 5

Klockorna tystnade på Vega
Sidan 4

Intet ont anande
Sidan 12

Dödshot inte nog för asyl i Finland

En kristen pakistansk familjefar anklagas för hädelse av Koranen. Familjen får ändå inte stanna här.

Sidan 4

Med Nepal i bagaget
Sidan 6

Över stock och sten med Sankt Olav

Sidan 10

Nu sjunger kyrkan nya sånger
Sidan 20

Genom Bibeln på 85 timmar
Sidan 14

PETER FELLMAN

Tron är grunden i mitt liv

Sidan 2

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Biskoparna och pressen

KP Egentligen var uppståndelsen efter biskopsmötet i Joensuu lite oväntad.

Presskonferenserna efter de slutna mötena brukar i allmänhet vara glest frekventerade, och för kyrkans kommunikatörer rent av erbjuda en utmaning när det gäller att hitta något tillräckligt intressant för allmänheten. Därför gick det kanske som det gick. De ansvariga missade förhandsintresset, missade också utmaningarna och det enorma suget efter glasklara besked.

Kontentan av det biskoparna ville säga i avslutning till den för länge sedan beställda lägesrapporten om äktenskapsbegreppet i den lutherska kyrkan klarnade bara minuter innan det var dags att möta pressen. Det pressmeddelande som gick ut via kyrkans egna kanaler lyckades inte heller sätta utlåtandet i det sammanhang biskoparna och kyrkan hade velat.

Det är här den springande punkten finns. Det finns en pockande beställning på konkreta svar. Därför var den med förlov sagt rätt intetsägande promemorian inte tillräcklig, vilket lämnade fältet fritt för tolkningar. Att biskoparna inte ville. Att biskoparna ville. Att vissa biskopar ville eller inte ville.

Än mera komplicerat blir det av att samtliga antaganden säkert innehåller åtminstone ett korn av sanning. Det är ingen hemlighet att biskopskåren är splittrad i frågan. Samtidigt som traditionen bjuder att de utåt ska stå enade, därför refereras inte heller de enskilda inläggen i biskopsmötet, vacklar uppenbarligen också de i frågan om vad som ska hända när den könsneutrala äktenskapslagen träder i kraft nästa år.

DET SISTA ordet har hur som helst kyrkomötet. Därför valde biskoparna att låta redogörelsen utmynna i ett konstaterande om att "frågan behöver diskuteras". Å ena sidan kan man kanske tycka att det var ett sympatiskt drag, att lekmännen i kyrkan får diskutera utan förhandstyckanden från biskopskårens sida.

Men å andra sidan är biskopsmötets medlemmar enkom det forum som handlägger ärenden om kyrkans tro och förkunnelse. Vem ska tycka till om inte de? Därför är besvikelsen också så stor bland allmänheten, som inte riktigt sväljer förklaringarna om den kyrkliga byråkratins svängar och protokoll. Trots att samma byråkrati också garanterar att beslut i den evangelisk-lutherska gemenskapen inte kommer till odemokratiskt och förhastat. Det är trist att många kommentatorer valt att dra billiga poänger på att kyrkans beslutsfattande ser ut som det gör. Alternativet är trots allt värre. Att pressen på kyrkan är hård borde inte betyda att den förväntas kasta sin egen beslutsprocess överbord.

DET ENDA vi vet med säkerhet nu är att sammandrabbningen är överförd till kyrkomötet. Risken är stor att det blir en svår och slitsam process. Och om inte förr så kommer antagligen samförståndet bland biskoparna att spricka i plenisalen.

PROFILEN: PETER FELLMAN

"Många gånger har jag tänkt: Är livet inte mer än så här? Är det så här futtigt, torftigt?"

Det bästa vi har är just nu

Journalistiken har tagit Peter Fellman till de stora arenorna. Han brinner för sitt jobb men vet att livet är så mycket mer än titlar.

– Min tro hjälper mig att se saker i rätt perspektiv.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON FOTO: CAROLINA HUSU

– Det är upplagt som en riktig dokusåpa! Peter Fellman kommenterar det pågående presidentvalet i USA och tveksampen mellan **Hillary Clinton** och **Donald Trump** som han följt med på nära håll sedan han flyttade till New York i maj.

Flyttlasset gick från Stockholm till Manhattan när Peter Fellman gick från att vara Dagens Industris chefredaktör till att bli samma tidnings USA-korrespondent. Men rötterna sträcker sig österut, närmare bestämt till Finland och Österbotten.

– Jag kommer från Jakobstad och min fru **Carina** från Pedersöre, berättar Peter Fellman.

Paret träffades när Peter arbetade på FNB i Helsingfors och Carina bodde i Stockholm. De gifte sig och flyttade till Jakobstad, där de inledde sitt gemensamma liv tillsammans och fick barn.

– Vi bodde där. Våra barn har berättat att några av deras viktigaste barnomsminnen är från jularna i Sundby, Pedersöre.

Karriären inom tidningsvärlden förde Fellman till Sverige, men ännu är banden till hemlandet starka.

– Att flytta är lite som att få flera barn, man får fler ställen som man tycker om. Det är något som berikar ens liv. I en liten stad sker dessutom förändringar långsammare än i en stor. Det känns som att Jakobstad på rätt många sätt

fortfarande är samma plats som för tjuugo år sedan.

Han verkar inte problematisera sitt förhållande till Österbotten, grubblar inte heller över det som var.

– En sak som varit väldigt viktig för mig genom livet är att fokusera på att det bästa vi har är just nu. Det är en klyscha, men den är sann. I stället för att tänka att sommaren var för kall och hösten kommer att bli lång försöker jag tänka att en måndag i november faktiskt är lika lång och kan bli lika innehållsrik som vilken dag som helst. Jag vill se varje dag som något spännande.

Att tro är att välja

Förmågan att leva i stunden och se det vackra i varje ögonblick är något hans tro gett honom.

– Jag har alltid varit fascinerad av kristen tro, funderat och letat mig fram. Men från och med 25-årsåldern har tron varit det fundament jag bygger mitt liv på.

Tron är ett val, det är Peter Fellman övertygad om.

– Vi kan inte veta säkert och det är just det som är så fascinerande. Men jag väljer att tro.

De senaste tjugo åren har han börjat nästan varje dag med en ensam stund och bibelläsning.

– Det har hjälpt mig sätta saker och ting i perspektiv. Vad är det som är vik-

tigt och vad är det som inte är det? Det har också hjälpt mig i jobbet, jag har inte tappat perspektivet och hållit fötterna på jorden.

Han har vistats i olika kristna sammanhang, många av dem frikyrkliga. Men han säger att han inte är särskilt karismatisk. Han uppskattar den meditativa och praktiska delen av tron.

– Tron är en dimension av livet som inte är enbart intellektuell. Det tycker jag är häftigt. Det är synd att många av oss kristna inte är tryggare i vår tro och öppnare med den. Jag tycker att man får vara stolt, ofta är tron något man kämpat sig till.

Själv har han funnit tröst och hopp i sin kristna tro när livet svajar.

– Min pappa dog i cancer när jag var

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Carolina Husu

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

tjugo. För ungefär tio år sedan dog min ena bror och min kusin i en bil- och tågolycka. Och min andra bror har länge kämpat med cancer. Många gånger har jag tänkt: Är livet inte mer än så här? Är det så här futtigt, torftigt? Men också de stunder det känns intellektuellt utmanande väljer jag att tro. Det är ett val och ett beslut, jag går inte på känsla.

Han säger att de svåra perioderna i livet ofta är de som präglar en människa.

– Det är sällan de perioder när saker och ting bara flyter på som ger oss karaktär, gör oss till dem vi är.

En ny tid har börjat

Under femton år hade Peter Fellman olika chefspositioner på den svenska affärstidningen Dagens Industri, de sju

PETER FELLMAN besökte Helsingfors i samband med ett seminarium om de finlandsvenska dagstidningarna.

senaste som chefredaktör. Men sedan i våras har en annorlunda tillvaro inlett som korrespondent i USA.

– Jag är lite allergisk mot ordet karriärplanering. Jag tror inte att man behöver vara så bekymrad över karriären, utan fokusera på att göra ett bra jobb i stället. Det är klart att utmaningarna är många i dag, digitaliseringen har vänt upp och ner på många branscher, inklusive journalistiken. Men att göra sitt bästa är mycket roligare än att göra saker halvdant.

Å andra sidan är han noga med att poängtera att jobbet inte får bli allt.

– Det gäller att förstå att ett företag är ganska osentimentalt mot dig. Det gäller att se till att vi fyller våra liv också med andra saker än sådana

som hänger på vår titel.

När den här tidningen utkommer har Peter Fellman redan återvänt till Manhattan och vardagen där.

– Det blir mycket jobb i USA också, men på ett annat sätt. Det känns som en slags paus i livet.

Att i det här skedet av livet få bryta upp och göra något helt nytt ser han som en ynnest. Hans fru och yngsta dotter har följt med till New York.

– Jag brukar se livet i tre cirklar. Den första är den egna barndomen fram till vuxenlivet. Den andra är då du bildar familj med allt det för med sig. Nu påbörjar jag och min fru den tredje cirkeln. Vårt yngsta barn är sjutton år och vi står inför en ny fas. Det känns fantastiskt roligt och spännande.

PETER FELLMAN

FÖRE DETTA CHEFREDAKTÖR FÖR DAGENS INDUSTRI OCH NUVARANDE USA-KORRESPONDENT FÖR SAMMA TIDNING.

BOSATT I NEW YORK, KOMMER FRÅN JAKOBSTAD. HAR BOTT I SVERIGE I 20 ÅR. ÅR 52 ÅR.

FAMILJ: HUSTRUN CARINA. EMMA 26 ÅR, FILIP 24 OCH ALVA 17 ÅR.

Hinner någon tala med mig?

SAMTALSHJÄLP. Kyrkans samtalshjälp behöver allt fler frivilliga som engagerar sig i arbetet med att ta emot samtal, chatta och svara på brev. Under hösten ordnas kurser för frivilliga på olika håll i Finland.

Relationer, ensamhet, sjukdom och livslust hör till de ämnen som många av dem som tar kontakt

med Kyrkans samtalshjälp vill diskutera. För att vara lämplig som samtalspartner behöver man kunna hålla absolut tystnadsplikt och ha tid att ha jour några timmar i månaden.

Mer info om Samtalstjänsten finns på webben på adressen samtals-tjanst.fi.

Taklagsfest vid domprostgården

RENOVERING. Förra veckan firades taklagsfest vid domprostgården i Borgå. Byggnaden har renoverats under det senaste året, skriver Svenska Yle.

Renoveringen har inte dragit ut på tiden, men byggtekniska överraskningar har gjort att budgeten justerats några gånger.

Gården ska nu bland annat användas som fest-

och möteslokal för den finska och svenska församlingen i Borgå. Barnverksamheten flyttas också till byggnaden. I trädgården finns nu en lekplats för barn. I övrigt har trädgården bevarats.

– Vi hoppas på en lösning där församlingsborna kunde använda gården för egna odlingar, säger arkitekten **Vilhelm Helander** till Yle.

FOTO: ARKIVFOTO/CHANETTE HÄRUS

Finland utvisar dödsdömd

FLYKTINGAR. I sitt hemland Pakistan anklagas han för att ha hädat Koranen och Muhammed. I dokumenten han har står det tydligt att han ska hängas som straff. Men det är ingen grund för att Gill Patras med familj ska få stanna i Finland.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Myndigheterna här vill ha bevis för att det jag säger stämmer. När jag lägger fram beviset accepterar de att det finns problem i Pakistan, men de accepterar inte att problemen berör mig. De tycker jag kan flytta till en annan ort, säger Gill Patras.

Men det är ingen lösning för familjen. – Vad hjälper det att flytta? Anklagelsen är distribuerad till 35 000 moskéer runt om i landet. Det går inte att gömma sig. Vi behöver någonstans att bo, arbete, gå i skola, sjukvård. Det är lätt att identifiera oss.

Den som är anklagad för hädelse i Pakistan är fritt villebråd för den muslimska majoriteten. Någon hjälp av andra kristna kan familjen därför heller inte förvänta sig.

– Eftersom jag har den här anklagelsen hängande över mig riskerar också de som hjälper mig att få samma problem. Det är mycket farligt för dem.

Han befarar att de finländska immigrationsmyndigheterna inte har koll på de verkliga förhållandena för den kristna minoriteten i Pakistan.

– De bara följer med nyheterna och bedömer att landet är tryggt. Men man finner många bevis på motsatsen bara genom att googla.

Frågan är om Gill Patras ens lyckas komma in i landet utan att bli fängslad.

– Det är omöjligt, säger han själv. Religionstillhörigheten framgår i passet och vid passkontrollen frågar de var jag varit och varför jag kommer tillbaka. De ser att jag är anklagad för hädelse. Sannolikt blir jag fängslad direkt när jag kommer in i landet och dödad.

– På Migri konstaterar man att Gill Patras är anklagad för hädelse. Men ändå vill

GILL PATRAS oroar sig för hur det ska gå för hans familj, hustrun Musarrat och barnen Vandana, 7 år och Joushwa, 11 år ifall familjen sänds tillbaka till Pakistan där han har en väntande dödsdom.

de sända familjen tillbaka. Finland bryter mot ingångna internationella avtal. Jag undrar hur många fall det finns där Finland utvisar folk till döden. Tusentals människor är i samma situation, säger Juha-Pekka Arola, en av familjens vänner.

Familjen kom till Finland i november för två år sedan och har bott i Oravais över ett år. I juli fick de avslag på sin ansökan. Och trots flera framställningar av vänner och organisationer har de inte fått besvärsmått i HFD.

Ökända paragrafer

Gill Patras' problem började i en restaurang i Islamabad september 2014. En mulla kom fram till honom och ville diskutera religion.

– Jag visste att det är känsligt så jag ville inte diskutera. Han insisterade och utlovade en vänlig konversation. I dialogen som följde sa jag att Jesus är Guds son och har all auktoritet. Mullan påstod då att jag är emot Koranen och Muhammed. Jag svarade att det har jag aldrig sagt, men att jag som kristen följer Bibeln. Han sa att det betyder att du aldrig trott på Koranen och Muhammed. Jag svarade att det var just det jag inte ville

tala om, men jag tror på Bibeln och inte på Koranen. Då påstod han att jag häddar mot profeten. Men jag sa aldrig något mot varken Koranen eller profeten.

Den ökända hädelseparagrafen 295 i Pakistan har tre kategorier: A, den lindrigaste är hädelse mot religionen, medan B, hädelse mot Koranen och C, mot profeten är allvarliga. För det dömer domstolarna till fängelse och till hängning. Gill anklagas enligt 295 C.

– Varje kristen i Pakistan är rädd för den här lagen. När man anklagas för hädelse vill alla döda en. Mullorna uppvisar folket att attackera ens hem och polisen gör inget för att hindra dem. Det behövs inga bevis, bara en mullas ord. Domstolarna tror inte på den kristne.

Efter samtalet i restaurangen blev Gill tre gånger uppsökt av män som misshandlade honom med käppar och bobollsträn. De hotade honom och krävde att han skulle byta religion.

– Muslimerna har attackerat mitt hem och misshandlat min hustru så att hon förlorade barnet hon väntade. Rektorn, lärare och mullor har slagit min son för att han av misstag tappat böcker om islam. Migrationsmyndig-

heterna i Finland säger att det här är vanligt i Pakistan. Men vilka är då våra rättigheter?

Efter att familjen flytt har också Gills pappa, bror och syster med familjer flytt. Vart vet han inte. Pappan återvände senare hem i tron på att det tryggt. Det var det inte. Han blev dödad.

– Om jag inte haft familj hade jag inte lämnat Pakistan. Jag är beredd att dö och är inte rädd för det. Men jag oroar mig för barnens framtid.

Gill Patras och hans vänner förstår inte de finländska myndigheternas beslut.

– Ibland känns det som om jag höll på att bli tokig och vill banka huvudet mot väggen. Vi är nedstämnda men försöker förstå. Är det så att de är överbelastade med arbete och inte hinner sätta sig in i alla enskilda fall? frågar sig Patras.

Juha-Pekka Arola har förlorat tilltron till det finländska systemet.

– Jag trodde det är en formalitet att den här familjen får stanna. Våra myndigheter godkänner det att de förföljs, men de utvisar ändå familjen. Vem är det egentligen som ska få asyl om inte just de.

Tidsfristen familjen fick för att frivil-

RADIO KLOCKRINGNING

Respektlöst, anser redaktör

Från och med den 1 september hörs inte längre klockringning på lördag klockan 18 i Radio Vega.

Lucas Snellman på Kyrkostyrelsen, ansvarig redaktör för andaktsprogrammen på Svenska Yle, beklagar i Nyckelbloggen beslutet att

lägga ner helgmålsringningen.

– I och med kanalreformen den 1 september utgår ett ord inför helgen i sin nuvarande form. Samtidigt går en lång kyrklig men även samhälls- och kulturellt viktig tradition i graven, skriver Snellman.

FOTO: ARKIVBILD/SOFIA TORVALDS

Han uttrycker sin förståelse för att klockringning inte sitter i en radio-kanal som vill tillgodose yngre lyssnares mediebehov och vanor men att Vega i denna strävan glömt bort att det finns lyssnare som uppskattar gamla seder och kulturtraditioner och i sin iver att efterlikna

de kommersiella kanalerna missat att Vega som public service-kanal har ett anorlunda uppdrag.

– Som jämförelse kan nämnas att i det ofta påstått så sekulariserade Sverige har P1 ända sedan 1940 sändt Helgmål, tv-kollegan SVT sänder Helgmålsringning varje lördag kväll, och

ingendera har några planer på att lägga ner programmen. Där uppfattas helgmålsringningen som en del av bolagens public service uppdrag.

Programmet Ett ord inför helgen har ersatts med ett två minuter långt inslag klockan 9.03 på söndag morgon.

”Våra myndigheter godkänner det att de förföljs, men de utvisar ändå familjen. Vem är det egentligen som ska få asyl om inte just de.”
Juha-Pekka Arola

ligt lämna Finland har gått ut och polisen har gett dem en ny tid för att lämna landet; inom september. Tills dess ska vännerna hjälpa dem inleda processen att få arbetstillstånd.

– En elektriker och en jordbrukare har lovat Gill arbete. Men en fyra-årsfamilj behöver en nettomånadsinkomst på 2 600 euro för att få tillståndet. Inklusivt skatt behövs alltså 40 000 euro. En nybildad förening, Vainottujen Kristittyjen Tuki Ry, alltså föreningen för stöd av förföljda kristna har bildats för ändamålet.

– Vi samlar inte in pengar, för vi har inget insamlingstillstånd. Men vi får ta emot donationer, säger Arola som är ordförande för föreningen.

Det hela fungerar så att Gill har avtal med ett befintligt faktureringslag som fakturerar arbetsgivarna för arbetet han gjort. Genom andelslaget kan man fakturera utan att ha ett egen företag. Föreningen träder till som garant för att familjen får sina 2 600 euro per månad.

– Föreningen tar en stor ekonomisk risk genom att garantera den summan varje månad. Men nu handlar det om liv eller död.

”Vi gjorde bara en lägesbeskrivning”

ÄKTENSKAPSSYN. Biskopsmötets redogörelse om kyrkans äktenskapssyn har väckt besvikelse hos många. – Det beror på ett missförstånd, säger Björn Vikström, biskop i Borgå stift.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Biskopsmötet presenterade förra veckan en redogörelse om kyrkans äktenskapssyn och slog fast att äktenskapet är ett förbund mellan en man och en kvinna.

Vad betyder egentligen en ”redogörelse” och varför kom biskoparna med en sådan?

– Kyrkomötet begärde en sådan redogörelse av biskopsmötet år 2015. Uppgiften var tredelad, för det första skulle biskopsmötet förklara hur kyrkans äktenskapssyn ser ut, för det andra skulle vi slå fast alla människors okränkbara värde och för det tredje gå in på prästers skyldigheter och rättigheter i och med den nya äktenskapslagen. Vad har prästerna rätt att göra, var har de inte rätt att göra? Den sista frågan var den mest brännande.

– Uppgiften var alltså att se bakåt i historien och svara på frågan var vi står nu. En del tycker att biskopsmötets redogörelse kan ligga som grund för nya beslut, för att gå vidare åt ett nytt håll. Andra kan tycka att den lägger lock på diskussionen. Men våra direktiv var alltså att bedöma vad lagändringen leder till, och enligt biskopsmötets bedömning kan inte präster börja viga samkönade par bara för att riksdagen fat-

tat beslut om en könsneutral äktenskapslag. Vi kan inte heller rakt av tillämpa kyrkohandbokens formulär för välsignelse av äktenskap för samkönade par.

Hur skulle du sammanfatta det nya med redogörelsen?

– Det nya med redogörelsen är att vi säger något om hur en präst kan be för ett samkonat par som ingått äktenskap.

Men vad ska den bönen kallas om den inte får kallas ”välsignelse”?

– Det är det som är det svåra. Det handlar om ett par som ber om välsignelse för sitt äktenskap, men rent tekniskt kan den bönen inte vara ”välsignelse av äktenskap” så som det är beskrivet i kyrkohandboken. Men det gör det ändå möjligt för präster att be för alla par och för deras äktenskap, antingen i en kyrka eller på någon annan plats.

Vilken betydelse tror du att redogörelsen kommer att ha för kyrkomötet som ska fortsätta utreda hur kyrkan ska förhålla sig till den nya äktenskapslagen som träder i kraft i mars?

– Den är en lägerbeskrivning och en grund för fortsatt diskussion. Här är vi nu, den här vägen har vi gått.

Vilka alternativ har kyrkan när det gäller att gå vidare?

– Jag ser tre alternativ: fortsätta som nu, ändra äktenskapsdefinitionen till att

inkludera samkönade par, eller avsäga sig vigselrätten och erbjuda välsignelse för alla par. Men de besluten kan inte fattas av biskopsmötet, utan enbart av kyrkomötet.

Anser du att biskopsmötet med sin redogörelse tagit ställning för något av alternativen?

– Nej. Vi har inte tagit ställning för något av dem.

Många har reagerat på biskopsmötets redogörelse med stor besvikelse och uppfattat att biskoparnas åsikt är att kyrkan ska fortsätta viga man och kvinna, som förr. Har biskopsmötet kommunicerat för ottydligt om sitt uppdrag, tycker du?

– Det här beror på ett missförstånd. Biskopsmötet kan

inte göra förändringar i kyrkans linje när det kommer till de här frågorna. Det var helt orealistiskt att tro att vi skulle ha befogenheter att göra förändringar i kyrkohandboken.

Vilken är din egen personliga åsikt om hur kyrkan borde gå vidare i frågan? Delar andra biskopar din åsikt?

– Självt skulle jag vara redo att ge upp vigselrätten, inte bara på grund av den här frågan utan också på grund av det band det utgör mellan kyrka och stat. Årkebiskop Kari Mäkinen har i sin tur i offentligheten meddelat att han skulle vara redo att viga samkonade par. Vad gäller de andra biskoparna varierar åsikterna stort.

Om en präst i Borgå stift skulle välja att trots allt viga ett samkonat par, hur skulle den frågan behandlas inom Borgå stift?

– På förhand är det svårt att säga vad som skulle ske. Om en präst blir anmäld till domkapitlet bör vi utreda om han/hon har brutit mot rådande regelverk.

FOTO: ARKIVBILD/MAY WIKSTRÖM

”Biskopsmötet kan inte göra förändringar i kyrkans linje när det kommer till de här frågorna.”

Björn Vikström

TWITTER TROLL

Jackelén trött på nätlögner

I en debattartikel i Svenska dagbladet meddelar Svenska kyrkans ärkebiskop **Antje Jackelén** att hon tröttnat på de lögnen och förolämpningar som riktas mot henne på den sociala nätverkstjänsten Twitter.

– För många är sociala medier ett arbetsredskap som inte går att välja bort. Därmed är näthat och nättrakasserier inte bara ett personligt problem utan även en arbetsmiljöfråga”, säger Jackelén som samtidigt meddelar att hon framöver tvingas se Twitter mer som en informationskanal än en kommunikationskanal.

RYSSLAND RELIGIONSLAGSTIFTNING

Böter för religionsutövning

Den nya religionslagstiftningen i Ryssland har lett till de första åtalerna. Tre personer har dömts till böter för otillåten religionsutövning, rapporterar tidningen Sändaren. Det första kända fallet var baptistpastor **Aleksei Telius** som enligt den

norska människorättsorganisationen Forum 18 fick betala 5 000 rubel i böter.

Polisen stormade också ett pågående dop i Tver, där en utländsk medborgare anklagades och senare dömdes för att genomföra ”religiösa riter

och ceremonier”. Polisen har nyligen avbrutit gudstjänster i åtminstone två evangeliska kyrkor, spärat utgångarna och skrivit upp namnen på alla deltagare, berättar **Rauli Lehtonen**, ordförande för Pingst Internationells regionråd för Eurasien, för Sändaren.

Den nya lagen begränsar framför allt små religiösa samfunds möjligheter att verka i landet. Att predika på gatan eller på internet är inte tillåtet. Den nya religionslagstiftningen är en del av den antiterrorlag som trädde i kraft i Ryssland den 20 juli.

MISSION. Från att drillas i jordbävningrutiner till att skyffla reklamblad ur postlådan. Mia och Ben Westerling har återvänt till Finland efter fyra år i Nepal.

De första att känna skälvet är fåglarna

TEXT: LIISA MENDELIN
FOTO: CAROLINA HUSU

En allmän anvisning vid jordbävningar är att man ska söka skydd under en dörrkarm, vid en bärande pelare eller krypa ner under ett bord.

– Men efter det första skälvet i Nepal märkte räddningsarbetarna att det faktiskt var de som hade sprungit ut ur husen som överlevde. Byggnaderna var inte tillräckligt stabila för att skydda dem som stannat inne, säger Mia Westerling.

Hon och hennes man Ben Westerling återvände i början av sommaren till Finland efter fyra år av missionsarbete i Nepal, dit de varit utsända av Finska Missionssällskapet (FMS).

Det första skälvet som Mia nämner är det som inträffade den 25 april 2015. Jordbävningen mätte 7,8 på Richterskalan och orsakade 8 964 människors död. 3,5 miljoner människor blev hemlösa. Det var den värsta jordbävningen i regionen på 80 år.

Bara två dagar före jordbävningen hade Mia och Ben satt sig på flyget från Katmandu till Helsingfors för ett kortare Finlandsbesök.

– När vi hörde om skälvet fick vi snabbt lov att omboka våra returbiljetter och återvända till Nepal.

På flygplanet till Katmandu var Mia och Ben och deras kollega de enda passagerarna i civilkläder, resten var räddningspersonal.

– De andra var lite förbryllade över oss och frågade om vi var journalister. Räddningspersonalen tjuvträdde på under hela flygresan, men så fort vi närmade oss Katmandu blev det helt tyst i planet. Då började jobbet.

Rutiner för kris

Sammanlagt har paret Westerling varit i missionstjänst i Nepal elva år, i två etapper. Eftersom regionen är i riskzonen för jordbävningar har de FMS-anställda i Nepal regelbundna krisrepetitioner.

När de åkte till Nepal 2012 var de beredda på att det kommer att inträffa en jordbävning under deras fyraåriga vistelse.

Den föregående jordbävningen hade ägt rum på 1934, så det började vara dags.

– Vi har vissa jordbävningrutiner på FMS, som vi regelbundet övar på i arbetslaget. Alla har blivit tilldelade någon kollega som man ska leta reda på, oftast enligt bostadsområde. Man ska undvika att ringa under en jordbävning för att inte överbelasta telefonnätet.

Om man kommer till en kollegas hus och inte hittar denne där, så ska man lämna en tydlig lapp som visar att man varit där och letat.

– Övningarna brukar sluta med att vi sätter upp tälten och dricker kaffe.

– Alla har också en rygsäck, en så kallad ”go-bag”, med mat, vatten, medicin – och faktiskt en kofot.

Att leva i ständig beredskap för jordbävningar innebär bland annat att hålla sin rygsäck uppdaterad.

– Maten håller ju inte hur länge som helst, så vi försökte hinna äta upp den innan den blev gammal.

Trög regering – snabba NGO:s

När Mia och Ben steg ur planet i Katmandu med räddningspersonalen började också deras arbetsinsats. De kontaktade sina lokala samarbetspartner.

– Deras arbete kunde inte fortsätta som förut och tilläggsresurser behövdes till nödhjälpen. Det var en stor lättnad när det började strömma in donationer från Finland.

Nepals regering försökte koordinera nödhjälpen men det gick väldigt trögt.

– Våra samarbetspartner hade däremot bra kontakt med lokala myndigheter, och de internationella organisationerna kunde reagera snabbt med att flyga in förnödenheter. En räddning var att flygfältet i Katmandu inte förstördes.

– Men många bergsbor blev ändå utan den nödhjälpen de borde ha fått.

Återuppbyggnadsarbetet försvårades av att Indien i september 2015 lade upp en handelsblockad mot Nepal. Det blev vanskligt att få in bränsle.

– Alla gasspisar gick på sparlåga och Kathmanduborna lagade mat utomhus med vedeldning. Många restauranger och hotell stängde under hand-

”Deras tolkning av ordet sekulär är en helt annan än vår.”

Ben Westerling

delsblockaden. Köerna för en halv gasflaska var kilometerlånga, säger Mia.

Skalv nummer två

En kort tid efter att Mia och Ben återvänt till Nepal inträffade ett nytt skalv den 12 maj 2015. Det mätte 7,3 och var därmed nästan lika starkt som den första jordbävningen.

– Vi befann oss i tredje våningen på FMS kontor när jordbävningens alarmer började pipa.

Alarmer ljuder innan en människa kan känna av något alls.

– Men det allra första tecknet på en jordbävning är ändå att fåglarna reagerar. De flyger upp ur träden och flaxar oroligt omkring.

Att ta sig ur huset under pågående skalv jämför Ben med att klättra runt på en svårare variant av Vekkula på Borgbacken, under tidspress.

– Men vi tog oss ut till en öppen plats och väntade ut småskalven som varade i en timme ungefär. De följande nätterna sov vi i tält.

Finska Missionssällskapet har sändt totalt 413 480 euro i katastrofhjälpen till tio av sina samarbetspartner i Nepal. Av den summan kom cirka 70 000 från församlingar och privatpersoner i Borgå stift. Över 30 000 nepaleser har nåtts av hjälpen.

Inskränkt religionsfrihet

I september 2015 antog den nepalesiska regeringen en ny grundlag.

– Därmed blev Nepal en ”sekulär” stat, säger Ben och är tydlig med citattecknen.

– Deras tolkning av ordet sekulär är en helt annan än vår.

Enligt den nya grundlagen har hinduismen en klar särställning.

– Men det sägs inte rakt ut, säger Mia.

– I stället talar lagen om att staten ska följa ”den urgamla traditionella religionen”. Anhängare av den har inte längre rätt att övergå till en annan religion. Därmed kan staten nu förbjuda verksamhet som kan få människor att övergå från hinduismen till en annan tro.

Ifall också den nya kriminallagen träder i kraft kommer sådan verksamhet

DET VAR ingen lugnande cykeltur att ta sig till jobbet i miljonstaden Katmandu – trafikregler är så gott som icke-existerande. FOTO: JOANNA LINDÉN-MONTES

EN HÖST full av församlingsbesök väntar för Mia och Ben Westerling. Paret kommer att besöka sina tio understödsförsamlingar i Borgå stift.

som "stör harmonin i samhället" – alltså att någon överger den gamla religionen – att bli straffbart med upp till fem års fängelse och böter på 500 euro.

– För en nepales motsvarar den summan ungefär 5 000 euro. Det är väldigt mycket pengar.

Den nya kriminallagen förbereds som bäst. De kristna organisationerna i landet märker tydligt av en inskränkning av religionsfriheten, trots att staten nu ska vara "sekulär".

Ett exempel är en samarbetspartner som ordnade en traumakurs för elever, föräldrar och lärare för att hjälpa eleverna handskas med rädslan efter jordbävningen. Vid kursens slut fick de som ville ta med sig ett litet häfte med berättelsen om hur Jesus stillade stormen. Polisen fick nys om detta och åtta personer arresterades.

– Polisen beslagtogs datorer och personliga biblar. Personerna hölls i häktet i nio dagar. Det här skedde i början av juni och efter det har alla kallats till förhör två gånger och ett nytt förhör väntas.

Hur påverkar det här de lokala organisationer som FMS stöder i Nepal?

– Förföljelse av kristna är inget nytt i Nepal. För de nepaleser som varit kristna redan på 1980-talet är det här mycket bekant. Men förstås måste våra samarbetspartner se över sitt arbete och fundera på vad de kan fortsätta med.

– Nepal är, precis som många andra utvecklingsländer i dag, negativt inställt till alla internationella organisationer som jobbar i landet, även till oss som främst gör utvecklingssamarbete.

Varför det?

– Staten skulle vilja ha pengarna direkt till statsbudgeten. Det kan låta vettigt, men då blir mycket litet gjort.

I dag riskerar all verksamhet som bedrivs av kristna att tolkas som evangelisation, och kan leda till fem års fängelse och böter. Varför är den politiska ledningen så rädd för kristen tro?

– Kristna talar om jämlikhet, om att det

inte är någon skillnad på vilket kast man har. Men de som bestämmer hör oftast till de högre kasten. En växande jämlikhet rubbar kastsystemet och då är man rädd för att mista sin makt, säger Mia.

– De kristnas antal har ökat mycket på sistone, och det kanske upplevs som ett hot. Men det är ändå bara 1,5 miljoner av totalt 30 miljoner invånare som är kristna i Nepal, säger Ben.

I de flesta länder där FMS jobbar sker det konkreta arbetet i samarbete med lokala systerkyrkor. I Nepal är ändå FMS registrerad som en internationell medborgarorganisation för utvecklingsarbete.

Djungeln i Finland

Men nu har Mia och Ben Westerling återvänt till Finland och **Juha** och **Elina Lind** har tagit över deras uppgifter i Nepal.

– Det är skönt att veta att missionsarbetet inte hänger på oss personligen. Jobbet fortsätter eftersom det är förankrat i lokala aktörer. FMS personal finns där främst som handledare och för att rapportera om hur stödmedlen används.

Mia och Ben jobbade väldigt intensivt fram till sista natten i Nepal.

– Och sedan plötsligt var vi här i Helsingfors. Skillnaden mellan livet i Nepal och livet här är stor, säger Ben.

– Där handlar så mycket om överlevnad, medan vi här har så många valmöjligheter. Även om det är många som har det svårt i Finland också så är det få som kämpar med överlevnad i samma bemärkelse som i Nepal, säger Mia.

– Nu får vi på nytt lära oss att hitta i den här djungeln, och plöja igenom buntarna av reklamtidningar som dyker upp i postlådan.

De kommande två åren ska Mia Westerling resa runt i församlingarna och berätta om arbetet i Nepal. Ett konkret projekt som FMS stödde i Nepal efter jordbävningen var bygget av tillfälliga plåthus i en dalitby. Daliterna är en förtryckt grupp som tillhör den lägsta kasten och lider av en samtida form av apartheid. De högre kasterna vägrar till och med att röra vid daliterna, som anses vara orena.

BÖN. Många av oss vill be, eller be mycket mer än vi gör. Av någon anledning rinner de goda avsikterna ut i sanden. Tre erfarna bedjare tipsar om hur du kan bygga upp en fungerande bönerutin.

Börja med din längtan

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

FOTO: **CAROLINA HUSU**

Jag har försökt med nästan allt: radband, ekumeniska bönepärlor, telefonpåminnelser, bön i morgonbussen, bönedagbok och aftonbön. Jag vill be. Jag tror på bönens kraft, jag tror att bön förändrar världen och framför allt tror jag att bön kunde förändra mig.

Så varför ber jag inte mer?

En orsak är kanske att bön kostar någonting, och när du sätter igång vet du inte precis hur dyrt det kommer att bli. Vad kommer bönen att kräva av dig i termer av tid och ansträngningar? Kommer du att klara av att be också när du har en dålig dag och inte kan uppåtda energi till något annat än att surfa håglöst på nätet eller stirra ut genom fönstret?

Och samtidigt – räknar inte din längtan med att du också kommer att få någonting i utbyte om du följer den första impulsen, den lilla bönerösten?

– Först och främst finns en vilja att be, att samtala med Gud och Livet. Det är därför vi mår dåligt av att inte göra som vi innerst inne vill. Motviljan är mer lättja, tror jag, för vi tycker eller tror att bön ska ta lång tid och vara fylld av många ord, säger **Tomas Wettermark**, pilgrimspräst

vid Pilgrimscentrum i Vadstena.

– Jesus ger det omvända perspektivet: bön är inte i första hand att hopa ord på varandra, utan att vända oss till vår himmelske Fader. Det kan vi göra hela tiden utan ansträngning, att leva i Guds närvaro. Då kan bönen bli något mer: att lyssna till Gud och Livet som hela tiden möter oss. Och då ökar också sakta, sakta vår vilja att säga saker till Gud, som till en vän eller far.

När du vaknar

Hur börjar jag? Wettermark menar att början är att säga ”ja”.

– Börja till exempel med några minuter morgon och kväll och bara var inför Gud. Småningom vill du nog ha ord också. En enkel bönbok eller Psaltarens psalmer är utmärkta och passar nästan alla. Även om inte orden stämmer med din situation just nu så betrakta orden som förtroligt ”småprat” med Gud. Det är att börja vänja sig vid att nu är vi här, Gud och jag, säger han.

Heidi Tuorila-Kahanpää, lektoremerita och handledare inom Karmelsseklarorden i Finland, råder den ovanabedjaren att börja smått men regelbundet.

– När du vaknar kan du göra korstecknet i Faderns och Sonens och den helige Andes namn, om du är van vid att korsa dig. Morgon och kväll alltid Fader

vår. Sedan kan du prova på att be *Benedictus* (Lukas 1:68–69) på morgonen och *Magnificat* (Lukas 1:46–55) på kvällen. På den grunden kan du sedan så småningom bygga vidare.

Att plocka ut några verser ur Nya testamentet och låt dem sjunka in under tystnad är också en god idé.

– Det kan leda till att man vill fortsätta med att vara helt stilla inför Gud, att idka inre bön. Det här förbereder dig på att börja be kyrkans dagliga bön, tidegårdens bönestunder, laudes och vesper, om du känner för det.

Inget svårt, inget komplicerat

Laura Hellsten, som jobbar med en doktorsavhandling i teologi, bor i en kommunitet i Åbo där medlemmarna varje dag samlas till kvälls- och morgonbön. Själv har hon allt mer börjat praktisera kontemplativ bön.

– För mig är bön att vara i en interaktiv relation med Gud, och det betyder i princip att det inte finns en stund på dygnet som inte är bön för mig.

Hon menar att det faktum att hon andas, rör på sig och lever, allt är tecken på att Gud upprätthåller henne och har henne i sin hand.

– Då kan ett enkelt ”tack!”, ensuck eller mina sorg- eller glädjetårar vara den djupaste formen av gensvar på den ex-

”För mig är bön att vara i en interaktiv relation med Gud, och det betyder i princip att det inte finns en stund på dygnet som inte är bön för mig.”

Laura Hellsten

istensen. Likaså ett samtal med en nära människa, där vi tillsammans lyssnar på vad ”Gud berättar i den här situationen”. Allt det här är bön och det är inget svårt eller komplicerat med det.

Varifrån kommer då motståndet, lättjan, som många som vill be kämpar med?

– Rent psykologiskt kommer det ofta upp undermedvetna tankar, rädslor och orosmoment i själva kontemplationen. De kan både distrahera och vara jobbiga. Idéen är att ge över allt till Gud och bara fortsätta. I den kristna traditionen säger man att ”den onde” är ute efter den som närmar sig en sådan här praktik. Oberoende av vilken av de här förklaringsmodellerna du använder, så är det överlåtelse till Gud som är svaret på problemet, säger Laura Hellsten.

Heidi Tuorila-Kahanpää påpekar att samma motstånd gäller alla större livsförändringar, som att ändra på matvanor eller att börja konditionsträna.

– Motståndet beror säkert också på att det inte är lätt att våga gå in i en relation. Att be är att ha en samtalsrelation med Gud. Parterna är jag, en syndare, och Gud som vill hela mig. Jag tror att det största hindret mot att be är vi själva och vår brist på tro. Är man sig själv nog blir det ingen tid över för någon annan,

inte heller för Gud. Och om denna Gud är mer hotfull än kärleksfull: vem vill ha med en sådan gud att skaffa?

Gör det varje dag

När det gäller bön är rutiner a och o.
– En tid, en plats eller ett ord att hålla sig till. Egentligen handlar det om något enkelt: jag bestämmer mig för att göra något jag innerst inne vill. Och det gör jag även då jag inte tycker att det är "kul" eller meningsfullt, säger Tomas Wettermark.

Själv följer han oftast tidegården för att få ord och rytm för dagens bön, och ibland känns det som en bön bara att göra korsets tecken över sig själv.

Heidi Tuorila-Kahanpää uppmanar den som försöker hitta en bönerutin att glömma alla ambitioner, vara flexibel och minimera bönen vid behov.

– Det kan också vara bra att känna till en stor bedjares, **Teresa av Avilas**, synpunkter och råd angående bön. Kärleken till Gud är både en förutsättning för bönen och samtidigt dess frukt. Uppmärksamhet ligger till grund för all bön. Bön är en färdighet, man kan göra framsteg. Framsteg baserar sig på självkänedom, som leder till ödmjukhet, och på den ödmjukheten vilar all inre bön.

Laura Hellsten har tränat sin kapaci-

tet till kontemplativ bön och märkt att den vuxit sig starkare i och med dagliga rutiner.

– Kontemplativ bön är att man sitter i stillhet och tystnad inför Guds ansikte. Det är en ordlös närvaro där man tränar sig själv i att lyssna, men också i att vara närvarande.

Själv gör hon så här: vaknar upp två timmar innan hon ska vara någonstans. Mjukar upp kroppen, tillreder sitt morgonkaffe i tystnad och medvetenhet och sätter sig sedan ned.

– Jag skulle rekommendera en andaktsbok med betraktelser eller bibelläsning som stöd för att samla sig. Själv läser jag just nu nyhetsbrevet av **Richard Rohr**, en amerikansk fransiskanermunk. Efter att ha fokuserat tankarna på den texten sitter jag ned med ryggraden upprätt och bara andas. Jag låter tankar komma och gå och förväntar mig Guds närvaro. En del människor kan ta stöd av en visualisering där man vandrar med Jesus på en strand eller sitter ned med honom, andra kanske behöver skriva ned sina störande funderingar på ett papper, så att de ska kunna släppa dem.

Både Tuorila-Kahanpää och Hellsten rekommenderar att försöka hitta bönerutiner i grupp eller tillsammans med en vän.

Inga garantier!

För att återgå till frågan om kostnad och belöning – vad får bedjaren ut av en regelbunden bönerutin? Frid? Glädje? Blir man en bättre människa och hur snabbt märks det?

Tomas Wettermarks svar är helt enkelt "gemenskap".

– En slags oro finns alltid där i våra liv, men den oron eller snarare längtan till gemenskap med Gud har Gud gett oss. Vi kan inte få nog av gemenskapen med Gud.

– Min relation till Gud och till andra människor blir bättre. Jag vill ha mer med Honom att göra, säger Heidi Tuorila-Kahanpää.

Laura Hellsten påpekar att bön inte är något vi sysslar med för att livet ska bli bättre, för att vi ska vinna någonting på det.

– En kontemplativ praktik är helt enkelt bara en vilja att göra mig själv mer medveten om Guds närvaro i mitt liv. Visst finns det vanligt förekommande följder av ett aktivt böneliv, som ökad medvetenhet, förmåga till närvaro, mindre stress och mer avslappning, för att inte tala om att lägga märke till olika sorters bönesvar, men det är ändå inte därför jag skulle rekommendera någon att börja be. Ofta leder en kontemplativ övning oss i själva verket snarare till en

BE KAN du var som helst, när som helst. I rulltrappan, på bussen. Det finns många bra appar som kan hjälpa dig att komma igång.

upplevelse av Guds frånvaro.

Det finns alltså inga garantier, inga hemliga steg på bönen vägen.

– Att få vara med Gud är en gåva, säger Laura Hellsten.

– Att höra från honom är ännu större, och inte heller det kan jag manipulera fram. Samtidigt är livet inte värt att leva, för mig, utan Guds närvaro i mitt liv.

BÖRJA BE

- **Bestäm dig** för att du vill vara inför Gud varje dag, för din egen skull.
- **Ge bönen** en tid och en plats. Till exempel i morgonbussen, vid ett litet altare du själv bygger i ett hörn av ditt hem, sittande på en mjuk matta på kvällen innan läggdags. Du kan också läsa in dig på toaletten en stund, det viktiga är att du kan unna dig en stund av stillhet. Be kan man överallt, alltid.
- **Bestäm en tid:** börja till exempel med fem minuter.
- **Håll dig** till en bönbok och byt inte förrän du bestämt dig för det. Ha tidegårdsboken eller Psaltaren i handväskan eller fickan.
- **Låt dig** inspireras av tidegården, som är en term för dagliga bönetider, som förrättas i viss form på fastställda tider. Den finns att ladda ner som app både för Iphone och Android-telefoner. Om du vill be tidegården på engelska tillsammans med människor från en massa olika länder kan du testa appen Divine Office. Laura Hellstens kommunitet använder appen "Pray as you Go" när de ber tillsammans.

Norden på El C

TEXT OCH FOTO: KAJ AALTO

S:t Olavsleden från Östersjön till Atlanten över Sverige blir ett allt intressantare alternativ när Santiago de Compostela blir överbefolkat. Vackra sjöar, stora skogar och vida fjällvyer leder fram till mäktiga Nidarosdomen i Trondheim. Den över 560 kilometer långa pilgrimsleden kan man också rida eller cykla.

Men varför vandrar man just från Selånger i Sundsvall till norska Trondheim? Hur ser det ut? Kan man verkligen gå hela vägen utan hård träning?

Jag bestämde mig att testa S:t Olavsleden som fått namnet efter Olav Haraldsson, som år 1030 vandrade samma väg till Norge. Att gå hela vägen till fots tar minst 23 dagar, eller hellre 30 för att inte göra det till en tävling mot klockan. Några dagars testvandring ökade förståelsen för pilgrimsvandringens mysterium. Värkande muskler, hisnande naturupplevelser och möten med människor som har en sak gemensamt.

Vandra med mening

Jag tog kontakt med projektledaren **Putte Eby**, som vet allt om S:t Olavsleden. Han är en passionerad vandrare med erfarenhet som turistguide i Abisko i Lappland och vandringar från Kilimanjaro och Nepal och nu jobbar han med den nygamla pilgrimsleden.

– Att vandra med mening har blivit allt mer populärt, säger Putte Eby när vi träffas i Pilgrimstad.

Pilgrimstad ligger nästan halvvägs till Trondheim och är ett litet samhälle, som fått namnet på grund av just S:t Olavsleden. Här finns en källa, som fortfarande är en viktig vattentäkt, och ett litet kapell vid ett grönområde. Det är en perfekt rastplats för en pilgrim vars benmuskler värker och som törstar efter ny kraft.

Putte Eby hakade på trenden med pilgrimsvandringar och tackade ja till erbjudandet att jobba med upprustningen av leden. Sedan 2012 har han markerat leden, förhandlat med markägarna och näringsidkare, studerat historia och spridit information. S:t Olavsleden återinvigdes 2013 med festligheter i Sverige och Norge.

”Det som i modern tid kallas mindfulness, det är ju en gammal klassiker. Det har alltid funnits människor som håller på med meditation. Det finns i alla traditioner.”

Maria Eby Notini

– Folk över hela världen är fascinerade av naturen här i norr och den rena luften. Det finns stor potential och det gynnar också landsbygden, säger Putte Eby.

Hjärnan i viloläge

Han beskriver en vandring som något nyttigt särskilt för en människa som jobbar med högt tempo i storstadspuls.

– Normalt har man ju hjärnan igång hela tiden. Men när man kommer in i vandringsflowet, kan man efter en timmes vandring komma på att man inte tänkt på någonting – bara gått. Hjärnan har varit i viloläge och det tror jag är otroligt nyttigt, säger Eby.

Han visar vägen till norska gränsen längs den idylliska vägen kantad av krokiga fjällbjörkar. Här ska han vinna av sin syster, som ska fortsätta sin avbrutna vandring mot Norge.

Maria Eby Notini, som är präst i Svenska kyrkan, säger att det är oerhört vilsamt att bara tänka på nästa steg och nästa stavtag.

– Det som i modern tid kallas mindfulness, det är ju en gammal klassiker. Det har alltid funnits människor som

håller på med meditation. Det finns i alla traditioner, säger hon.

S:t Olavsleden är definitivt en rutt med kristna förtecken. Som vandrare följer man pilgrimssymbolen, som är en kombination av Olavskorset i rött och S:t Hanskorset.

Birgitta gick också

Under århundraden vandrade kristna pilgrimer till Nidarosdomen, där S:t Olav är begravnen. I Norden uppskattar man att 50 procent av befolkningen var pilgrimer någon gång i sitt liv. Man hoppades på att få uppleva ett mirakel vid en helig plats eller göra bot för synder. Pilgrimsvandringar användes också som ett sätt att sona sina brott.

Heliga Birgitta gjorde sin första pilgrimsvandring år 1339 till Nidaros. Längs S:t Olavsleden finns fortfarande källor uppkallade efter Birgitta.

Men Martin Luther satte stopp för vallfärdandet. Den svenske kungen Gustav Vasa förbjöd pilgrimsvandringarna 1544 och S:t Olavsleden föll i glömska.

Nu har protestanterna upptäckt pil-

ns svar amino

PILGRIM. S:t Olavsleden marknadsförs nu som ett seriöst alternativ till det populära El Camino som ”alla” vill vandra. Tyskar och holländare har upptäckt den och även några finländska pilgrimer har synts till längs leden.

grimsvandringen. Längre och kortare vandringar ordnas av Svenska och Norska kyrkan. Deltagarna kommer från olika kyrkor, man frågar inte om tillhörighet, alla får vandra. Har man stämplat sitt pilgrimspass och kan visa att minst 100 av de sista kilometrarna till Nidarosdomen har avverkats, får man Olavs brevet, ett diplom att ha som minne.

Många motiv för vandring

Framme vid Nidarosdomen finns ett pilgrimscentrum där vandrare tas varmt emot med kaffe och samtal om den långa vandringens höjdpunkter och problem. På kontoret får man sin sista stämpel och diplom. På pilgrimscentret finns också ett kafé och logi erbjuds.

Det visar sig att det finns många olika anledningar att göra en pilgrimsvandring. Alla har inte något andligt mål.

En 27-årig lagerarbetare från Berlin ville testa sina gränser med sin första vandring. En nyligen pensionerad fartygsinspektör berättar att han arbetat sin sorg efter en bror som dött i cancer.

– Människor har ett andligt behov även om de inte säger det. Det är många vandrare som berättar att de överraskats av sådant som de inte kunde förvänta sig av en vandring, säger **Vigdis Vomdal**.

Vomdal är på besök på Pilgrimsgården i Nidaros. Hon har varit föreståndare för centret under åren 2006-2013. Hon berättar att det har hänt otroligt mycket de senaste åren. Bara på ett år har antalet registrerade pilgrimsvandrare fördubblats.

– Det är många som säger att El Camino i Spanien är så fullt och att det är kommersialiserat. De säger: ”Vi vill komma till Norge”.

Möjlig utmaning

Det låter mycket långt att vandra 564 kilometer till fots. Det är det också, en halvmara varje dag i en hel månad. Men det är fullt möjligt för en frisk människa. Det är nog den mentala biten som är avgörande. Men det är bra att träna med långpromenader och vänja sig vid ryggsäcken.

Alla kan inte lägga flera veckor på en vandring. Då kan man gå leden i två el-

DE RÖDA strecken på kartan markerar pilgrimsleder i Europa. Vigdis Vomdal pekar ut målet för S:t Olavsleden.

VEM VAR SANKT OLAV?

• **Korsfararen Olav Haraldsson** (995-1030) vandrade från Selånger mot Norge för att återta makten i juli år 1030, men han och hans 3600 män stoppades av en bondehär i Stiklestad. Olav dödades vid fältslaget med yxor och spjut.

• **Enligt sägnen** skedde flera mirakel i samband med Olavs död. Tore Hundts sår läkte ihop när kungens blod rann över hans hud och Jostein den blinde återfick synen när han rörde vid vattnet som den döde kungen hade tvättats med. Stiklestad blev snart en vallfärdsplats och rykten om mirakel spreds.

• **Det var** därför Olav helgonförklarades redan nästa år, alltså 1031 och Nidarosdomen började byggas över hans grav. Katedralen blev ett av de viktigaste målen för pilgrimer i Europa under flera hundra år.

• **I Finland** finns många kyrkor som är döpta efter Olav den Helige. En av dem är S:t Olofs kyrka i Tyrvis.

SIGRID OCH Tommy Nordvall har öppnat sitt hem för pilgrimer som färdas längs S:t Olavsleden. De har redan haft några finländska vandrare på besök.

”Det är många vandrare som berättar att de överraskats av sådant som de inte kunde förvänta sig av en vandring.”
Vigdis Vomdal

ler flera etapper. Där man slutar ett år, kan man fortsätta nästa år och ta med sig erfarenheterna.

Många går i par, vilket känns tryggare, andra vandrar i grupper. När man traskar ensam betyder det mycket att få träffa trevliga människor på vägen. Som när jag på min första vandringsdag möttes av en skylt där det stod: Pilgrimer! Gratis fika.

Det var **Tommy och Sigrid Nordvall** på Gisselåsen som bjöd in den oerfarne pilgrimen i sitt hem för kaffe och smörgås.

– Vi har redan bjudit ett 30-tal pilgrimer på fika i år. Här har också varit ett par från Borgå och ett från Åland, berättade Tommy Nordvall.

Han är en av påhejarna längs S:t Olavsleden. Han har cyklat hela vägen till Trondheim eftersom hans knän inte längre håller för vandring.

Det var med glatt hjärta och lättast steg min vandring fortsatte i det svenska landskapet. Samma gästvänlighet möttes jag av även i Norge, där jag på en gård fick inte bara påfyllning av vatten utan också en glass. Det var gott en varm eftermiddag.

S:T OLAVSLEDEN

• **S:t Olavsleden** är en europeisk kulturväg utnämnd av Europeiska rådet 2010. Pilgrimslederna till Santiago de Compostela fick äran år 1987. S:t Olavsleden återinvigdes 2013. Leden har markerats och rustats upp genom ett EU-projekt.

• **Start i** Selånger utanför Sundsvall. Mål i Trondheim och Nidarosdomen. (Gratis inträde för pilgrimer.)

• **Markerad led** cirka 564 kilometer längs vägar, stigar och natur genom Medelpad, Jämtland och norska Trøndelag mot Trondheimsfjorden.

NIDAROSDOMEN är idag en luthersk domkyrka och betraktas som Norges nationalhelgedom.

VANDRARPRÄSTEN JONAS DECKMARS TIPS

• **Bra skor** är ett måste. Det kan vara bra att tejsa svaga punkter i fötterna för att undvika skavsår.

• **Gå inte** för långa pass per dag.

• **Tänk på** att planera måltider. Det finns inte fik i varje by.

• **”Vandringen symboliserar** livet, den påminner om vedermoderna. Det är vackert och trasigt på samma gång. Livet är inte en framgångssaga. Vi har alla skavsår i själen.”

PRAKTISK INFO

• **Vandringssäsongen längs S:t Olavsleden** sträcker sig från mitten av maj till mitten av september. Vädret kan variera kraftigt särskilt i fjällen. Därför ska man ha kläder för alla väder. Det går att övernatta under tak hela vägen, men vill man spara så är tält bra.

• **All information** om leden finns på sajten: www.stolavsleden.com. Här finns mycket värdefull information och kontaktuppgifter till hotell, vandrarhem och pilgrimscentra.

• **Guidebok: S:t Olavsleden, Pilgrimsfärd från hav till hav.** En guide. Staffan Söderlund och Marie Sjöström, utgiven av Vildmarksbiblioteket 2016. En praktisk och utförlig guide med kartor och vägbeskrivningar för den som vill vandra eller cykla längs S:t Olavsleden, med vackra bilder på blommor och vyer som man hittar längs leden.

PRESENTATION

Amos vilja

Nu har den kommit, reportagetidskriften *Amos arv*, i vilken journalisterna **Lina Laurent** och **Annica Lindström** grundligt granskar föreningen Konstsamfundet, dess ekonomi och maktstrukturer. Tidningen är Grävgruppens (utgivare är Laurent och Lindström) men Förlaget M fungerar som samarbetspartner inom distribution och marknadsföring. Grävgruppens arbete är delvis grärotsfinansierat.

Och avslöjandena då? Till de mer dramatiska hör att **Jens Berg** i tiderna avgick som chefredaktör för Hbl på grund av att han godkände en ledare om skolsvenskan som skrevs av **Jan-Erik Andelin**. I ledartexten konstaterar Andelin att experiment med frivillig svenska i östra Finland inte rubbar svenskans status, och det här var något som stred mot ägarens (Konstsamfundets) värderingar. Som en följd av den konflikt som det här ledde till ville Berg inte fortsätta som chefredaktör.

För övrigt granskar tidskriften banden till Sfp, **Amos Andersons** testamente och vilja, den ekonomiska katastrof som Stockmann blivit för Konstsamfundet, svängarna då Schildts och Söderströms slogs ihop och mycket annat.

Det värdefulla med ett reportagemagasin är att någon på allvar går in för att reda ut någonting komplicerat och presenterar det på ett begripligt sätt. Kanske är någon besviken över att det inte verkar handla om något värre än att personer med dåligt omdöme ibland fattat felaktiga beslut. Själv har jag nedslaget fått konstatera att det säkert är så att Amos Anderson hellre skulle ha satsat sitt fyrc på ett konstmuseum än på att rädda tidningar.

■ SOFIA TORVALDS

Den nya tiden kom inte ensam till Åland

HÄXFÖRFÖLJELSER. Kyrkpressens recensent har sett *Djävulens jungfru*, en saga om ung livsgladje och passion som långsamt förvandlas till en verklighetens mardröm på Ålands saltstänkta skärgårdsklippor.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

FILM

Djävulens jungfru (Nordisk Film)

Regi: Saara Cantell

Manus: Leena Virtanen

I rollerna: Tuulia Eloranta, Lauri Tanskanen, Magnus Krepper, Elin Petersdottir, Claes Malmberg, Kaija Pakarinen, Antti Reini, Maria Sid

Året är 1666 och vi befinner oss på Åland. Den nya häradshövdingen **Psilander (Magnus Krepper)** har stigit i land på öarna mitt i det stora svenska riket. Med hans hjälp ska Åland tråda in i den moderna världen, är det tänkt. I denna nya värld finns det ingen plats för den gamla världens trollkonster och spådomar, slår lärda män fast och så inleds de häxförföljelser som kommer att bli ett av de sorgligaste kapitlen i det åländska skärgårdsrikets historia.

Häradshövding Psilander har studerat teologi i Dorpat i svenska rikets sydöstra del (nuvarande Tartu i Estland) där häxprocesser vid den här tiden var vanligare än i de dåvarande västra delarna av riket. Visst hade spådom och trollramsor också tidigare bestraffats med böter eller förvisning på Åland men nu befinner vi oss i övergången från en era till en annan. Psilander, inspirerad av häxprocesserna i Baltikum och på kontinenten, kan inte släppa tanken på att det finns kvinnor i hans samhälle som samarbetar med Satan och det är ett brott som måste straffas med döden.

I filmen *Djävulens jungfru* tar regissören **Saara Cantell** avstamp i verkliga händelser och målar sedan upp en mustig berättelse om hur ung och naiv oeftertänksamhet kan få oanade följder. 16-åriga Anna (**Tuulia Eloranta**)

är ung och full av liv, föga medveten om det som väntar bakom knuten. I en nattlig syn har Anna sett den man som hon vet ska bli hennes och förblindad av glöd kastar hon sig hals över huvud in i en kärlekshistoria med Elias (**Lauri Tanskanen**), tvåbarnsfar och make till Annas vän Rakel (**Elin Petersdottir**).

Anna är godtrogen men handlingskraftig och de egenskaperna gör henne till en spelbricka i ett de stora männens maktspel. Här inleds en berättelse om ett svek som får oanade konsekvenser, men också om gottgörelse, vänskap och förlåtelse. Över de bländande vackra skärgårdslandskapen faller snart en mardrömslik ridå.

Ett rike, två språk

Tuulia Eloranta i huvudrollen som Anna övertygar. Hon ges utrymme att visa upp det fulla spektret i den unga kvinnans känsloliv och uppgiften blir henne inte övermäktigt. Finskspråkiga 17-åriga Eloranta klarar också svenskan med bara lätt darr på ribban. I hela filmen används både finska och svenska sida vid sida, i enlighet med hur det eventuellt kan ha sett ut på 1600-talet då den finska bosättningen i öriket var större. Om språken i början leder till en del förvirring så vänjer man sig snabbt. Däremot hade jag gärna hört mer hederligt renkljudande åländska, medveten om att 1600-talets ålänningar knappast lät som öborna gör i dag.

Bland de finlandssvenska skådespelarinsatserna finns bland annat **Maria Sid** i rollen som en av de kvinnor som aningslöst bevittnar spektaklet och närmast hurrar åt bödeln. Men hennes skratt fastnar i halsen då hon efter en tid själv finner sig anklagad för häxeri och liksom så många andra utsätts

TUULIA ELORANTA gör huvudrollen som Anna i Saara Cantells film om häxförföljelserna på Åland.

HÄRADSHÖVDING PSILANDER (Magnus Krepper) var först på Åland med att döma kvinnor till döden för häxeri.

Markus Helander: "Om någon berörs av musiken är det värt allt arbete"

JAZZ. **Markus Helander** är frilansmusiker och kompositör i USA och Finland. *Kinzy's Dream* (2016) är hans andra soloskiva. Fokus ligger på jazz, bossanova och popballader, men skivan har även inslag av funk, ska och körsång. Den är inspelad i Unitarianska kyrkan i Char-

leston, South Carolina, med diverse tilläggspår i Sverige. Den röda tråden ligger i den levande helheten och akustiska känslan.

– Det finns en del felspelningar som jag ville hålla kvar, det ska kännas som om vi sitter där och spelar,

säger Helander.

Totalt 26 musiker medverkar på skivan, bland dem den åländska jazzsångerskan **Johanna Grüssner** och vokalgruppen **Romberg**. Som kompositör influeras Helander av musiken han spelar i sitt jobb, men även av sånt han läser. Stycket *I Love You ... Lol* inspirerades av en artikel om nutidens dejtande, där allt sker via

telefoner och datorer, utan fysisk beröring och spontana reaktioner. Han har också jobbat mycket tillsammans med sin syster **Johanna Evenson**. Låten *Fly Raven Fly* kommer från en musikal om Noas ark som hon komponerat och handlar om Noas längtan efter att nå land.

Vardagsandlighet och låtar med en överraskning på slutet är saker Helander

uppskattar. Skivan avslutas med aftonbönen *A Prayer*, men i allmänhet har hans musik ett mer livsfilosofiskt och humant budskap, än ett direkt andligt. Han är glad över att den inspiration han fått kan nå människor i stället för att samla damm i skrivbordslådan.

– Jag har gett musiken en chans att få liv. Jag är tacksam över att jag fått skri-

va den och förhoppningsvis gör den någon glad.

Han tror på musikens betydelse för folkhälsan och hoppas att *Kinzy's Dream* kan tilltala människor brett över såväl åldersgrupper som geografiska områden.

– Ekonomisk vinning kan man glömma. Men om det är någon som berörs av musiken är det värt allt arbete.

■ EMELIE MELIN

för tortyr för att erkänna. **Cris af Enehielm** ses i rollen som Karin Persdotter, den första åländska kvinnan som halshöggs för sina påstådda kopplingar till Blåkulla.

Gott och ont finns i oss alla

Medan filmens kyrkoherde, häxspecialisten Bryniel Kjellinus (**Claes Malmberg**) får förkroppsliga den alltigenom onda och sexuellt förvridna prästen, finns det mer utrymme för skiftningar i häradshövding Psilanders samvetes färgpalett. Även om hans gärningar inte slätas över så förstår tittaren samtidigt att han är barn av sin tid (vilket naturligtvis inte ursäktar hans beteende).

Filmens kyrkoherde är renodlat ond men i de övriga huvudrollerna finns både mörker och ljus. Regissören Saira Cantell vill visa att det finns ondska och godhet i oss alla. Och den som blundar för det onda inom sig är farligare än den som varseblir sitt mörker.

Efter att Annas fostermor, byns barnmorska och läkevinna Valborg (**Kaija Pakarinen**) förvisats ur bygemenskapen blir det Anna som tar hand Psilanders mor, drabbad av en sjukdomsattack. Annas ömma vård i kontrast till den inkallade läkarens besynnerliga metoder blottlägger det farliga i blindtro, i det här fallet på förträffligheten i det moderna projektet och vetenskapens (medicinens) ofelbarhet.

Samtidigt vänds blicken mot publiken – vilka av våra moderna projekt kommer med facit i hand inte bara att te sig oförståeliga utan rent av fullkomligt förkastliga? Historien har en märklig tendens att upprepa sig själv.

HÄXPROCESSERNA PÅ ÅLAND

• **Häxföreljelserna** i Sverige-Finland var intensivast under en åttaårig period mellan 1668 och 1676 och rättegångarna på Åland 1666 var upptakten till denna period.

• **På Åland** dömdes sju kvinnor till döden för svart magi och förbund med djävulen.

”Den som blundar för det onda inom sig är farligare än den som varseblir sitt mörker.”

Liten svart karamell

BOOK

Den lilla svarta

Författare: Sanna Tahvanainen
Förlag: Schildts & Söderströms 2016

Antingen tycker man om historiska romaner eller så gör man det inte. Jag hör till dem som gillar, i

synnerhet om författaren är relativt lätt på handen i sina tolkningar. Det är **Sanna Tahvanainen** när hon

porträtterar Coco Chanel, den legendariska modedskaparen som kastade korsetten och skapade skulpturalt skurna kläder

för kvinnor som de kunde röra sig i.

För den som känner till något om Gabrielle Chaneels liv finns de viktiga händelserna med: uppväxten på barnhem och kärleksaffären med den engelska aristokraten ”Boy” Capel, som tragiskt dör i en bilolycka. Den som sett filmen som kom för några år sedan kommer att känna igen sig, men Tahvanainens Coco är betydligt mer sårbar och gåtfull

än den surmulet putmunade Coco från filmen. Vi kommer in i handlingen efter Boys död, då hennes stjärna ännu stiger spikrakt på modehimlen. Coco arbetar med modekreationerna och lever jetsetliv i 1920-talets Europa där älskarna avlöser varandra. Hon mörkar framgångsrikt sitt anspråklösa förflutna och har för vana att berätta den ena fantastiska historien efter den andra om sig själv. Som en i själva ver-

Who Would Jesus Deport?

BOOK

Jesus var också flykting – om invandring, främlingsfientlighet och kristen tro

Författare: Stefan Swärd och Micael Grenholm
Förlag: XP Media

Författarna **Stefan Swärd** och **Micael Grenholm** har skrivit en viktig bok med ett mycket aktuellt tema, den globala flyktingkrisen och Sveriges migrationspolitik.

De belyser invandring och flyktingproblematiken ur ett kristet perspektiv och de tar upp bibliska argument för hur vi som kristna ska bemöta invandrarna. De bemöter också de bibelställen som invandringskritikerna åberopar.

Det är en inspirerande och tankeväckande bok. Författarna har gjort en god samtidsanalys, men också en historisk tillbakablick med början i den bibliska rasismen och flyktingar. De behandlar också ingående nazismen och Svenska kyrkans förhållande till den.

Låt er inte avskräckas av att boken handlar om Sverige och svensk politik. Argumenten kan långt tillämpas också i finländska förhållanden.

Även de femtio sidor som behandlar Sverigedemokraterna fann jag lärorika. Men där höll jag på att tappa intresset för den fortsatta läsningen. De handlade lite för specifikt om Sverige. Men sidorna går bra att hoppa över även om man då riskerar att missa de rader som behandlar Sannfinländarna. Även om skillnaderna är stora mellan partierna så finns det trots allt likheter.

Det står helt klart att författarna inte ser några som helst argument mot invandring sett ur det kristna perspektivet. Det är kan-

ske också ett av problemen med boken. Man får nästan intrycket av att ökad invandring löser problemen i samhället. De behandlar inte problem som invandringen för med sig.

Författarna bortser från faktum att de flesta flyktingar har flytt sitt hemland och kommit hit mot sin vilja. Därför är det inte bara ett flyktingkritiskt argument att vi ska hjälpa de potentiella flyktingarna att kunna stanna i sina länder. Det skulle de flesta må bra av.

De aspekter jag gärna hade sett att författarna belyst eller problematiserat mera ingående är integreringen och segregationen av invandrarna.

De skriver också att Guds rikets framfart kräver att folk rör på sig. Det är i och för sig sant. Men svagheten i resonemanget är att vi sekulariserade nordeuropéer inte vittnar om Jesus för de invandrande muslimerne. Låt vara att Grenholm själv gör det. Men det räcker inte. I stället kan kyrkans flörtande med islam bjuda in muslimerne att börja missionera för oss.

Här uppstår också frågan om vad jag kan göra. Jag hade önskat mera konkreta förslag av författarna.

Vill man ha flera argument för att möta invandrarkritikerna är boken en guldgruva. Författarna smular sönder de flesta flyktingkritiska argument. Men inte heller den boken bör läsas okritiskt, trots allt.

■ JOHAN SANDBERG

STEFAN SWÄRD är en svensk pastor, författare och samhällsdebattör. **Mikael Grenholm** studerar teologi. FOTON: XP-MEDIA

ket mycket ensam människa bygger hon envetet på myten Coco, och hennes berömda ”oneliners” tjänar samma syfte. (T.ex. ”Om det fanns en färg som var mörkare än svart skulle jag välja den, nu får svart duga.”)

Vi får vara med om skapandet både av den berömda lilla svarta (klänningen) och signaturdof-ten Chanel No. 5. Tahvanainen tecknar ett sympatiskt porträtt av en fascinerande

kvinnas å ena sidan hade en vilja av järn, å andra sidan ständigt plågades av sitt förflutna.

Den lilla svarta är en förtjusande karamell till bok; inte minst är pärmen riktigt läcker. Tahvanainen lyckas särskilt väl förmedla den taktiska och estetiska känslan som präglade Chanel, och den här sortens lite glammiga roman fyller en lucka i finlandssvensk litteratur.

■ JOANNA NYLUND

TAMIM SEDIQI var en av de afghaner som läste Bibeln på gågatan i Jakobstad senaste vecka. Han läste på dari.

Högläsning en gudstjänst

BIBELMARATON. Det en gudstjänst att högläsa Bibeln från pärm till pärm på en allmän plats. Så beskriver Per-Erik Wingren det bibelmaraton som genomfördes i Jakobstad senaste vecka.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Det är lite svårt att sätta tummen på det men det uppstår något slags möte med människorna där man inte behöver sjäpa sig, säger Per-Erik Wingren. Han understyrker att läsningen på gågatan i Jakobstad senaste vecka var en tjänst, inget jippo.

– Jag vill inte jämföra mig med Paulus men han var på Areopagen där han diskuterade med folk. Det uppstod också diskussioner på gågatan och vi bad för folk.

I tältet hade man några stolar för förbipasserande som ville stanna upp och lyssna en stund.

– Det kom enstaka åhörare. Vid soligt väder satte de sig på bänkarna på

”Någon kom fram och sade att det här behövde jag få höra eller undrade vilket bibelställe som blivit läst.”

gågatan, men där hörde man inte lika bra. De flesta gick förbi, någon stannade upp, lyssnade en stund och gick vidare. Någon kom fram och sade att det här behövde jag få höra eller undrade vilket bibelställe som blivit läst. Vi delade också ut några enstaka Nya testamenten.

Per-Erik Wingren är både initiativtagare och arrangör till bibelläsningssmaraton. Knappt hundra personer ställde upp och läste mellan ett och tio tjugominuterspass.

– Det var roligt att se hur vanliga människor ställde upp och läste. De kom från olika församlingar från området mellan Vörå i söder och Karleby i norr.

Wingrens egen församling Betania var välrepresenterad bland läsarna och själv inledde han och avslutade dagen med att läsa.

– Tältet skulle slås upp varje morgon och tas ner varje kväll. En kompis hjälpte mig med det och med att rigga upp ljudanläggningen. Då passade det bra för mig att läsa.

Varje person läste högt ur Bibeln i tjugominuter. På den tiden hann de läsa

cirka fyra sidor. I huvudsak läste de på svenska men någon läste även på finska, dari, tyska och engelska.

– En grupp afghaner läste ett pass varje dag. De som läste på engelska och tyska var finlandssvenskar.

I Jakobstad pågick läsningen mellan klockan 7 – 21. Läsarna tog paus under natten.

– Jag tyckte det skulle bli för kallt och ensamt för läsarna att sitta här på natten. Det här var vårt sätt att göra det.

Nya testamentet på 64 timmar

Läsningen startade på lördag med Första Mosebok och slutade 85 timmar och fem minuter senare på söndag eftermiddag med Uppenbarelseboken. Läsningen avslutades med att de närvarande sjöng *Härlig är jorden* och bad för nejden.

– Det gick enligt planerna. Jag hade räknat ut att läsningen ska ta 85 timmar. Medan vi läste de gammaltestamentliga böckerna som innehåller många främmande namn stannade läsningens fart upp och höll jag på att tappa tron. Men när vi kom till Nya testamentet började det gå som på räls.

Att läsa genom Gamla testamentet tog 64 timmar, visar den loggbok som Wingren förde över läsningen.

Idén till Bibelmaraton fick Wingren då Betania besökte sin vänförsamling i Bünde i Tyskland. Året innan hade den församlingen genomfört ett bibelläsningssmaraton utan avbrott under natten.

– Jag blev inspirerad av det, men då gjorde jag inget åt saken. Sedan rådde jag läsa på nätet att det är ganska vanligt ute i världen. På våren såg jag att man utanför 99 stadshus i delstaten Iowa i USA samtidigt läste genom Bibeln nonstop. Då väcktes tanken hos mig på nytt, och då jag fick välsignelse för det hela från min egen församling körde jag vidare som privatperson.

Några samlingar för dem som läser har inte hållits. Anmälningarna och all kontakt har sköts via nätet.

– Det var tröttsamt med jätteroligt, säger Wingren som lovar stå till tjänst med råd ifall någon vill genomföra bibelmaraton på en annan ort.

Men om det blir några flera bibelmaraton gånger i Jakobstad vill han inte uttala sig om ännu.

PÅ TVÄREN LIISA MENDELIN

Hej, ”samborädd tjej”!

En ung svensk storbloggare svarar på läsarfrågor. Signaturen ”samborädd tjej” skriver att hon oroar sig för att flytta ihop med sin kille. ”Det skrämmer livet ur mig. Ska jag

bo med en KILLE? [...] Tänker mig att allt kommer vara kaos. Kan typ inte ens va pepp pga oroar mig bara. Har du några visdomsord?”

Bloggaren svarar med några vettiga råd om att dela jämt på utgifter och hushållsarbete. Och lite peppande ord. ”Men du, det

kommer gå asbra!”

Jag kan inte låta bli att tänka: Hej ”samborädd tjej”! Du måste inte bli sambo om det skrämmer livet ur dig. Du kan också bo med en kompis, eller ensam. Att vara i ett förhållande betyder inte att du måste avstå ditt egna livsrum.

Det handlar inte om att moralisera. Jag har själv bott sambo och det var en bra lösning just då. Snarare reagerar jag på att tidigt samboende har blivit en så stark norm att den som väljer annorlunda lätt betraktas som udda. Som jag och min kille då.

Efter långa diskussioner kom vi fram till att inte bo ihop förrän vi gift oss. Fastän vi är kring trettio, bor i samma stad och har varit ihop i tre år.

Kanske är det udda, mest är det krångligt. Springskor är på fel ställe och maten far illa när vi pendlar

mellan två hem.

Varför? Vi ville ha en konkret skillnad mellan gift och ogift. Jag tror jag kan greppa ett stort livsval bättre om den också innebär en ny adress och ett rejält flytt-talko. Därför ser jag fram emot att en dag ta tag i flyttlådorna.

UR EVANGELIET

”Han var ende sonen, och hans mor var änka.”

Läs mera i Luk. 7:11–16.

OM HELGEN

På söndag firas höstens påsk

Med utgångspunkt i evangelietexten har denna söndag kallats lilla påsken eller höstens påsk.

Jesus har brutit dödens makt som hotar människan och hela skapelsen. Därför har de som tror på honom ett hopp som bär över dödens gräns. En gång ska också skapelsen befrias undan förgängelsen.

RUNT KNUTEN

”Kardemumma & Jembe.”

Mat- och musikafton fredag kl. 19 i Sibbo församlingshem.

9–11.9.2016

Bo Brander, Håkan Sunnliden, Bob Fu, Susanna Kokkonen, Tapio Puolimatka m.fl.

Se fullständigt program på: www.kyrkhelg.fi

Alla möten i kyrkan sänds i realtid via hemsidan!

Arr.: Ett tiotal inomkyrkliga väckelserörelser, organisationer och föreningar i Svenskfinland samt Karleby svenska församling

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrbäck 044 027 0293, robin.norrbäck@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN ERIKA BOIJE

ILLUSTRATION: KARSTEIN VOLLE

Herre förbarma dig

”NÄR HERREN såg henne fylldes han av medlidande med henne.” Det är en mänsklig Jesus vi möter i staden Nain, där en änka sörjer sin ende son. Lukas berättar för oss att Jesus deltog i ankans sorg och kände med henne. I barmhärtighet ger han henne hopp och även liv, eftersom han ger hennes son livet åter. Det är alldeles uppenbart för alla omkring dem att Gud har besökt sitt folk, att Gud är nära.

Men var är du idag Gud? Eller är det vi som borde ställa oss frågan: var är vi idag? Precis som i staden Nain vandrar begravningsföljen längs våra gator. Dessa följn leds av änkor som mist sina döttrar och söner, förtvivlade föräldrar, barn utan framtid, splittrade familjer och människor som har förlorat allt. De flesta av dem är flyktingar och många av dem kommer att få ett negativt asylbesked från ett land där fred råder, bland annat från vårt eget Finland.

Har vi vandrat så långt ifrån dig Herre att vi inte längre kan se dig eller höra dig? Du som känner medlidande med oss människor skulle inte sända dina barn tillbaka till hemländer som inte längre är trygga hemland. I dessa länder råder krig, oro och död och du, Herre, vet det. Du som ger liv skulle ge dessa sårbara människor liv. Men i stället har du gett oss chansen att vara dina händer och fötter här på jorden. Du har gett oss möjligheten att ge liv och trygghet, men viljan måste vara vår egen.

SOM VÄRLD har vi så det räcker och blir över, men vi har blivit giriga, själviska och rädda. Som land har vi kanske inte resurser i överflöd, men tillräckligt för att kunna ge liv till dem som har förlorat det och sökt sig till oss i hopp om hjälp. Varför känns det ändå som att vi gör för lite? Även som individer kunde vi göra mer, men vi är rädda för att gå på obekvämt mark. Några av oss känner hat och avsky, men de flesta av oss är en likgiltig massa. Påven Franciskus har påpekat att det sätt på vilket ett samhälle behandlar sina svagaste säger något om dess storhet. Hurudan är vårt samhälle egentligen?

Herre, besök ditt folk. Vi behöver dig. Väck oss ur vår dvala så att vi kan se det du ser. Ge oss viljan att hjälpa, så att fler av dina barn kan äta sig mätta och somna trygga. Gör oss givmilda och välkomnande. Hjälpa oss att vara kyrkan som är dina händer och fötter på jorden. Herre förbarma dig över oss. Amen.

Erika Boije är teologie magister och forskar i kyrkohistoria.

#bönetwitter

”Herre, du som ger liv. Besök ditt folk. Hjälpa oss att se det du ser och att göra det du skulle göra. Förbarma dig över oss.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Erika Boije, @erikaboije.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Job 14:1–6, 13–15

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 8:18–23

EVANGELIUM
Luk. 7:11–16

Sjuttonde söndagen efter pingst. Temat är ”Jesus ger liv”.

PSALMFÖRSLAG

103, 278, 567:
1–4, 388 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Helgmålsringning är ett ord som syftar på den klockringning som inleder helgen. Vanligtvis ringer man i kyrkklockorna klockan 18 på lördagskvällarna och på helgaftnar. Att helgmålsringningen sker på lördag kväll och inte på söndag morgon hänger ihop med att Bibelns dygn egentligen börjar med aftonen.

I äldre tider var helgmålsringningen också en markering av att helgdaysfriden inleddes och att det nu var dags att helga vilodagen och avsluta arbetet.

KALENDERN 9–15.9

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 11.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Lehtonen.
On 14.9 kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Heikkilä, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Lö 10.9 kl. 18: Sjung med oss i Mattnäs bönehus, säsongavslutning, Birgitta Sarelin, Kjell Granström.
Sö 11.9 kl. 11: Finskspråkig högmässa i kyrkan, Granström, Ollila. – kl. 18: Psalmåfton med Ami Taulio och Birgitta Sarelin.
Korpo kapellförsamling:
Sö 11.9 kl. 15: Gudstjänst i Norrkata kyrka, Killström, Granlund.
Houtsjär kapellförsamling:
Sö 11.9 kl. 11: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 11.9 kl. 11: Gudstjänst i kyrkan, Vuola.

ÅBO
sö. 11.9 kl. 12 Högmässa, Domkyrkan. Ohman (pred), Björkgren (lit), Lempa. Barnhörna. Kyrkkaffe.
ons. 14.9 kl. 13–15 Café Orchidé, Aurelia.
kl. 18 Veckomässa, Aurelia. Björkgren.
to. 15.9 kl. 18 Bönegrupp, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
17 sö e pingst 11.9:
Högmässa kl 12
Ingemar Johansson och Kerstin Olsson

MARIEHAMN
10.09 Ljuständning: på Internationella suicidpreventiva dagen kl. 15 i S:t Görans, J-E K, J D, Freja Frisk – sång.
11.09 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans kyrka, J-E K, J D, Freja Frisk – sång.
Finskspråkig gudstjänst: kl. 14 i S:t Märten, Sirkka Liisa Enqvist, J D. Servering.
13.09 Kaffé och samvaro: Villa Carita, kl. 13–14.30.
15.09 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, J-E K, G K.
Sopplunch: kl. 12 i församlingshemmet. Pris: 7€.
01.10 Dopplördag: mer info i info-bladet, på hemsidan www.mariehamn.evl.ax eller ring 018-5360.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Lördag 10.9 kl. 18.00: Musik i höstkvällen i Vårdö kyrka. Pipsa Juslin.
Söndag 11.9 kl. 11.00: Gudstjänst i Vårdö kyrka. Roger Syrén, Pipsa Juslin.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 8/9 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.
To 8/9 19.00: Kyrkokören övar i Församlingshemmet. Nya sångare är välkomna med!
Sö 11/9 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Sö 11/9 14.00: Korsnäs Invalider på Strandhyddan.
On 14/9 10.00: Promenixarna, promenad och kaffe för dagliga tillsammans med vår diakon Hanna.
On 14/9 13.00: Silvergruppens terminstart i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenskaforsamling.fi
Engelsk bibelstudiegrupp: fr 9.9 kl 18 i K:stads förs.hem, Norrback
Kvällsmässa: lö 10.9 kl 18 i Dagsmark bönehus, Saarinen, Martikainen
Gudstjänst: sö 11.9 kl 10 i Sideby, Saarinen, Martikainen
Högmässa: sö 11.9 kl 12 i K:stads förs.hem, Lassus, Martikainen
Bibelsamtal: sö 11.9 kl 18 i L:fjärds förs.hem, Saarinen
Bibelstudium: ti 13.9 kl 19 i K:stads förs.hem
Pensionärsamling: on 14.9 kl 12.30 i L:fjärds förs.hem, Saarinen, Lassus, Martikainen
Karagrupp startar: on 14.9 kl 19 i L:fjärds förs.hem
Temakväll: to 15.9 kl 19 i K:stads förs.hem. ”Det judiska folkets situation igår, idag”, Susanna Kokkonen

Föräldra-barngrupp startar: fr 16.9 kl 10 i K:stads förs.hem, sedan träff varje fredag. Obs! ingen grupp i L:fjärd under hösten
Ekumenisk bönesamling: fr 16.9 kl 19 i Salem
Församlingafton: lö 17.9 kl 18 Obs tiden i K:stads förs.hem

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Fr 9.9 kl 9.30: Föräldra-barn grupp startar i Drängstugan.
Lö 10.9 kl 19: Säsongavslutning på Fridskär, sång av Laudate.
Sö 11.9 kl 12: Finsk gudstjänst, Ingvesgård, S.Lindén, Santa Marian kuoro.
Ti 13.9 kl 18: Kyrkans barntimme startar i Böle bystuga.
On 14.9 kl 12: Pensionärsamling i förs.hemmet, börjar med mat. Ingvesgård, Wallin, Carling, Norrvik, S.Lindén.
Sö 25.9 kl 13.30: Missionslunch o efteråt samling i missionens tecken med Maria o Ben Westering som berättar om sitt arbete i Nepal. Anmäl till lunchen senast 19.9 till 220 4200.
Övermark
Sö 11.9 kl 18: Gemensam familjemässa, Lövdahl pred., Ingvesgård lit., G.Lindén, Wikstedt.
Pörtom
To 8.9 kl 19: Pörtomkören börjar i förs.hemmet, G.Lindén.
Må 12.9 kl 14.45: Junior för åk 3–6 i förs.hemmet, därefter varannan vecka.

Må 12.9 kl 19: Varblagruppens möte i förs.hemmet, planering för lastbilssändning o Varblabesök.
On 14.9 kl 15: Lastning av lastbil till Varbla vid förs.hemmet. Servering.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Gudstjänst: sö 11 9 kl 14 Englund, Brunell

KORSHOLM
Gudstjänst: sö kl 10 i kyrkan o. högmässa i Smedsby förs.g, Lindblom o. Nordqvist-Källström.
LILLIPUTTITÄGET I SMEDSBY: fre 9.9. Upplivsedag i Smedsby med familjedagklubbarna vid församl.gården på Niklasvägen. Kom och åk med från kl 9:30, sista tåget går kl 11:15. Barnen gratis, vuxna 2,- €, ingår även kaffe eller saft med dopp. Välkomna!
Musikskolans inskription: 8.9 kl 18 i Sockenstugan. Verksamheten inleds v.37

Musiklek: (ca 1–5 åringar) i musiksalen, to kl 17.30–18.00
Körskola: förskolan – åk 3, to kl 17.15–17.55
Barn- och ungdomskören Germivox: åk 4–9, to 18.00–18.45
Germivox vocalensemble: fr. åk 7 med minst två års körerfarenhet, to 18–19.30
Kör för alla: i Sockenstugan (övn. inleds med servering kl 18). höstterminen, varannan ti kl 19–20.15 (jämna veckor) vårterminen, varannan ons kl 19–20.15 (jämna veckor)
Kyrkokör: to kl 19–21.

Pensionärskör: i Smedsby, varannan to kl 12–13.30 (udda veckor)
Kammarkören Psallite: må 18.30–21 (kontakta SW)
Orkester för alla: varannan ti kl 19–20.15 (udda veckor)
Korsholms kammarorkester: fre 18.30–20.30 (kontakta SW) Barnvakt finns!

Adelcrantz blåsenensemble: musikanslivinden, to. 18–19 (kontakta SW)
Adelcrantz blockflöjtsensemble: kontakta RH tfn: 0440568683 Grupperna hålls i Sockenstugan om inget annat anges.
Karträff: 14.9 kl 14–16 i Smedsby förs.gård, ingång E.
Födelsedagsfest: för 80- och 85-åringar 15.9 kl 13 i församl.hemmet i Gamla Vasa

KVEVLAX
Klubbis i Kuni börjar: fr kl 12.30–15.30.
Högmässa – Äldres kyrkosöndag: sö kl 10, Lundström, Lithén, Estrid Hjorth solosång.
Mathjälpn: må kl 10 i ds.
Kansliet stängt: on hela dagen.
Föräldra-barn träff: on kl 10–11.30 i ds.
Pensionärsamling: to 15.9 i fh, mat kl 12.45, samling 13.30. Emilia Kuni presenterar sig och håller andakt. Börje Särs sjunger sånger från sin nya skiva. Om skjuts behövs ring senast ti 13.9 innan kl 13 till 3462300.
Anmälan till skriftskolan senast in 16.9.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 9.9 Eva Johansson, Mariehamn **Sö** 11.9 Ett ord om helgen **Må** 12.9 Ylva Perera, Åbo (repris från 7.1.2014) **Ti** 13.9 Samuel Erikson, Åbo **Ons** 14.9 Aktuellt. Fred Wilén, Helsingfors **To** 15.9 Catharina Englund, Jakobstad. **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 9.9 Sissel Lund–Stenbäck, Esbo (repris från 15.5.2014) **Sö** 11.9 Ben Thilman, Esbo **Må** 12.9 Boris Salo, Jakobstad **Ti** 13.9 Hans Växby, Vanda **Ons** 14.9 Carola Engblom, Kimito **To** 15.9 Marko Pitkäniemi, Helsingfors. **VEGA**

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 11.9 Festgudstjänst från Johanneskyrkan i Helsingfors. Radiogudstjänsten 90 år. Predikant: Lucas Snellman. Liturgi: Johan Westerlund. Organist: Kaj-Erik Gustafsson. Kantor och körledare: Anna Maria Böckerman. Kór: Tomas Vokalensemble. Musik: Carolina Edström med cellolever. **VEGA**

FOTO: PIXABAY

• **MALAX**
Gudstjänst: sö 11.9 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Brunell.
Tro i vardagen: on 14.9 kl 12–13.30 i KH. Sång, diskussion och kaffe.

• **PETALAX**
Gudstjänst: sö 11.9 kl 11 Björklund, Brunell
Efter gudstjänsten inskrivning till höstens skriftskola för födda 2002 eller tidigare.
Körövningarna startar: to 15.9 kl 17.30 Kontakten, kl 18.30 Kyrkokören. Gamla och nya sångare välkommen med!
Fredagsamling: fr 16.9 kl. 13 i församlingshemmet. Björklund, Brunell, Norrgård. Kontakten medverkar. Taxi.

• **REPLIT**
De äldres kyrksöndag med högmässa: i Replit sö kl. 10 Emilia Kuni, Wargh. Kyrktaxi från alla byar. Diakonins frivilliga deltar.
Samtalsgrupp: för dig som har omsorg om andra och din egen hälsa. Start må 12.9. kl.18.00 –19.30 i Replit församlingshem. Ledare: Marie-Louise Örn, diakon och Gun-Britt Back. Information om innehåll och deltagande M-L Örn, tfn 044-3520156.

• **SOLF**
Välsignelse av förstaklassister: fre kl. 8.30 i kyrkan, Leif Snellman, Karolin Wargh.
Högmässa: sö kl. 10, Snellman, Wargh.
C.S. Lewis-samling: 15.9 kl. 18.30 hos Anders Blomberg. ”Världens sista kväll” ur boken ”Att sila mygg och svälja kameler”.

• **VASA**
TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl 13 Store, Monica Heikius. Skilt barnprogram.
Morgonbön: to 15.9 kl 9.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm Forslund, Mikael Heikius, Covenant Players.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Högmässa: sö kl 11 Store, Monica Heikius. Skilt barnprogram. Kyrkkaffe.

PEDERSÖRE PROSTERI

• **ESSE**
Fr 9.9 kl 13.30: Nattvard i Esselunden, Granlund.
–kl 20: Ungdomssamling i Fyren, Öhland.
Lö 10.9 kl 19: Sammankomst i Pun-sar bönehus.
Sö 11.9 kl 10: Högmässa i kyrkan, Granlund, Ray. Textläsare: Gerd Granlund, dörrvärdar: Ytteresse nedre.
–kl 10: Söndagsskolstart i Ytteresse bönehus och i församlingshemmet.
–kl 14, 15, 19: Sammankomst i Pun-sar bönehus.
Ti 13.9 kl 15.15: Barnkörens terminsstart i församlingshemmet. Susanne Gunell och Linda Eriksson. För barn i förskola och skola.
On 14.9 kl 18: Församlingkörens terminsstart i församlingshemmet. Bengt Forsblom. Även nya sångare välkomna med!
To 15.9 kl 17.15: Pop-klubbens terminsstart i Fyren, Öhland. För barn i åk 1–3.
–kl 18.45: Tweenies terminsstart i Fyren, Öhland. För barn i åk 4–6.
On 21.9 kl 12: Lunch för daglediga i församlingshemmet, Harry Backström, Cederberg, Ravall. Anmälan till husmor, tfn 040 3100 458 senast to 15.9.

• **JAKOBSTAD**
Lö 17: Tvåspråkig sammankomst i Vestanlidgården, Peritti Kautto, Simo Kinnonen. Arr.: Rauhan Yhdistys.
Sö 12: Högmässa i kyrkan, Salo, Krokfors, Borgmästares.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Varg.
17: Fokus i FC. Bob Fu, Kina, Johan Candelin, MKV, Krokfors. Servering.
Må 13.30: Sjömanskyrkokretsen i FC, andakt Krokfors.
Ti 13: Tisdagssamling på Station 1, Bengt Djupsjöbacka.
On 18: U-klubben i Vestanlidgården, andakt Krokfors.
19: Männens samtalsgrupp i Bonäs drängstuga, Charles Isaksson.
25.9 kl. 11.00: Gemenskapsdag för utvecklingsstörda i FC. Om-sorgspräst Ben Thilman med-verkar. Anmälan och info Karin Åstrand tfn 040-3100423 senast 14.9.

• **KRONOBY**
Husmanskost för män: fr 9.9 kl 11.00–13.15 i Hopsala byagård, anmälan till Kronoby MI
Gudstjänst: sö 11.9 kl 10.00, Ven-tin, Lindbäck-Haals, Jan Huggare violin. 70–80–90-åringar inbjudna
Kenyamissionssymöte: ti 13.9 kl 13.00 i lilla salen
Batas bönegrupp: ti 13.9 kl 19.00 i spismrummet
Föräldra-barngruppen: on 14.9 9.00–12.00 i dagklubben, fh
Bibelsits: on 14.9 kl 17.30–19.00 i spismrummet
Kvinnogruppen: to 15.9 kl 18.30 i fh, lilla salen. Gunilla Lindqvist medv.
Retreat på Tankar: 14–16.9 eller 16–18.9. Anm. Kristina Klängenberg 0503147317
Anmälningar till församlingens dagklubb tel. 068345016
www.kronobysamling.fi

• **LARSMO**
To 8.9 kl. 18 Nattvard vid Sand-lunden: Lassila, Wiklund.
Sö 11.9 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund. Kyrkvård: Murrastar.
Vinterskriftskolan samlas 10–14.
Ons 14.9 kl. 12.10–12.30 (på matrasten) i Cronhjelmsskolan: Information om sommarskriftskolan 2017.
– kl. 19 Kyrkokören: inleder hösten-övingar.
Föräldra-barngrupperna: startar vecka 37 (12.9 och 14.9).
Lärjungagrupp för kvinnor: mån-dagar kl. 19–21. Vi studerar Bergs-predikan, Matt 5, samtalar och ber i smågrupper. Start 26.9. Info och anmälan Heidi Tyni, tel. 040 757 7980 eller Carina Lassila, tel. 040 868 6954, senast 15.9.
Vänkretsen: träffas varannan torsdag i Holm bönehus kl. 13.30–15.00 Start 15.9! En gemenskap för personer med psykisk ohälsa. Vi samtalar, dricker kaffe, har andakt och firar mässa några gånger i terminen.
Kyrkhelg: i Karleby 9–11.9.

• **NEDERVETIL**
Mässa för äldre: fr 9.9 kl. 13.00, Store, Smedjebacka och Dalhem.
Barnkören KUNGENS UNGAR: lö 10.9 kl. 10–12 i Gillestugan.
Finsk mässa: sö 11.9 kl. 10.00, Wallis, Smedjebacka.
TWEENS-club startar: sö 11.9 kl. 10.00 i ungdomsutrymmet. Sön-dagsskola för barn i åldern 9–13 år. Vi träffas andra söndagen varje månad.Välkommen med!

Nybörjar gitarrkurs: to 15.9 kl. 18.00 i fh för unga från 12 år, Smedjebacka.
Kyrkokören startar: to 15.9 kl. 19.00 i fh.
Kvinnodygn: fr-lö 16–17.9 vid Nuolinens lägergård. Medver-kande Hanna Byskata. Anmälan senast 9.9 till Bodil Dalhem tel: 050 331 149.

• **NYKARLEBY**
NYKARLEBY
Ny skriftskola: börjar sö 2.10 för ungdomar f. 2002 el. tidigare. An-mälan tas emot i högstadiet v. 38.
NYKARLEBY
Lö kl 18 Höstkväll vid Klippan: An-dra sjön, Ruth o Jan-Erik Linqvist berättar om St Petersburg
Sö kl 10 Högmässa: Sandvik, Ed-man, Hellman
Må kl 18 Kenyamination: fh, termin-sinledning, Harry Holmberg
On kl 15 Barnkörsstart: fh
–kl 19 Kyrkokörstart: fh
To kl 13 Samtalsgrupp för män: fh
–kl 19 Mässa: kyrkan, förs.faddrar
Föräldra-barngrupper: varje vecka ti kl 9.30 Socklot bönehus, on kl 9.30 i fh. Start 16.9 i Kovjoki böne-hus, varannan fredag kl 9.30.
Klubb Petrus: start v. 37, se hem-sidan

MUNSALA
Sö kl 12 Gudstjänst: Sundstén, Hell-man, 75-årsfest efteråt i fh
–kl 18 Lovsångs- o förbönkväll: Hirvilax baptistkyrka, Jonas Ahlsved
Ti kl 16 Barnkören Cantare: fh
On kl 13.30 Symöte: prästg.
To kl 14 Församlingscafé: Monäs klubblok, kom med o planera
JEPPÖ
Sö kl 10 Högmässa: Östman, Lönn-qvist, Karl-Erik Wikström sång
Må kl 10 Föräldra-barngrupp: fh

• **PEDERSÖRE**
Andakter:
– Fr 14 i Pedersheim, Eklund
– Må 13.30 i Flyngårdets pensio-närshem, Eklund
För ungdomar i Kyrkhemmet i Bennäs:
– Fr 18 Musik- och dramagrupp
– Fr 20 Ungdomskväll
– Ti 19 Tjejgrupp (13–17 år) startar
Högmässa: Sö 10 med nattvard i kyrkan, Häggblom, D. Häggblom, textläsare Sonja Enkvist-Nyman, dörrvärdar Östensö, midsommar-konfirmander från 1966 deltar.
Sammankomst: Sö 15 i Flyng-ängens bönehus, Fredrik Snellman
Städtalko: Må 18 i Forsby bykyrka
Kara Kafé: On 9 startar i Hedbo seniorboende
Bönegrupp: To 25.9 kl 18.30 i Kyrkhemmet i Bennäs
Familjeklubbar: Öppen för vuxna och barn.
– Må 9.30–11.30 i Källby försam-lingssal och Lepplax bykyrka
– Ti 9.30–11.30 i Kyrkhemmet i Bennäs och Bulderbackagården, Sandsund
Körstarter i Kyrkostrands för-samlingshem:
– Må 19 Manskören
– To 15.9 kl 18.30 Kyrkokören
Skriftskolan 2016–2017: Anmäl-ningar 12–14.9 via www.pederso-reforsamling.fi/Konfirmation

• **PURMO**
Fr 9.9 kl 20–24: Öppet hus i Lyjo. Frivilliga vuxna ansvarar för kväl-larna.
Sö 11.9 kl 10: Söndagsskola i Kyrkhemmet, för barn från ca 4–12 år.
–kl 12: Gudstjänst i kyrkan, Gran-lund, Johansson.

Må 12.9 kl 14: Caffee i Föuskäl-larn, Kung. Frivillig avgift för lo-kala diakonin.

Ti 13.9 kl 19: Israelkväll i Kyrk-hemmet. Susanna Kokkonen, Håkan Häggblom, Jan-Erik Sand-ström. Servering.
On 14.9 kl 15–16: Häftisklubben för barn i lågstadieåldern inleder terminen i Kyrkhemmet. (On 21.9 kl 15.30 Häftisklubben i Ävist startar.)
To 15.9 kl 14: Andakt i Sisbacka pensionärshem, Portin, Johans-son.
–kl 19.30: Nya Församlingkören startar i Kyrkhemmet, Johansson. Alla som gillar att sjunga är väl-komna med! Övning varje vecka.

• **TERJÄRV**
Ingen barnkör i kväll: Start nästa vecka.

Församlingkväll: to 8.9 kl 19 i församlingssalen. ”Engagemang förankrad i vila”, Boris Salo. Ser-vinger. Alla välkomna!
Klubb: för 7-or, fr 9.9 kl 18 vid slöjdskolan.
Ungdomssamling: fr 9.9 kl 19 vid slöjdskolan.
Högmässa: sö 11.9 kl 10, khden, Robert Ojala, kantorn.
Finsk högmässa: sö 11.9 kl 12, kh-den, kantorn.

Dagklubben: startar vecka 37 vid slöjdskolan och Småbönders.
Mariat: startar må 12.9 kl 14, för-samlingssalen.
Församlingkväll: församlingss-alen ti 13.9 kl 19 ”Guds dub-belagent”, Bob Fu från Kina be-lärtat om sitt liv, Johan Candelin berättar om Kuba. Arrang. Terjärvi församling och Martyrkyrkans vänner.
Finsk bibel- och samtalsgrupp: on 14.9 kl 14 församlingssalen (gamla Terinit), Marketta Vidje-skog medv.
Klubb: on 14.9 kl 18 vid slöjd-skolan.
Kyrkokören: startar on 14.9 kl 19 vid församlingssalen. Nya och gamla sångare välkomna!

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 11.9 KL. 10: GUDSTJÄNST I S:T OLOFS KAPELL, Pellinge, Puska, Camilla-Wiksten-Rönnebacka
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Wilén, Eisentraut-Söderström, Camilla Wiksten-Rönnebacka, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp. Färdtjänst.
KL. 18: KVALLSMÄSSA I Lilla kyrkan, Stråhlman, Evening Mess, testund
KL. 19: KLASSIKER I BORGÅ DOM-KYRKA Mahler: Das Lied von der Erde. E-ensemble, solister Tiina Penttinen & Tuomas Katajala, dir. Esa Heikkilä. Bil-jetter från netticket.fi och Kompassen tfn 020 69 2250

LAPPRÄSK
sö 11.9 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Anita Widell, Paula Jokinen. De äldres dag. Kyrkkaffe i församlingshemmet
on 14.9 kl. 9.30: Vuxen-barn i försam-lingshemmet, GN
on 14.9 kl. 14.15: Barnklängen i för-samlingshemmet, Paula Jokinen
on 14.9 kl. 18: Bastukväll för män i Prästis, Eskilomvägen 1, Liljendal, AK
to 15.9 kl. 18: Sörgrupp i försam-lingshemmet källare, SS, AK
to 15.9 kl. 18.30: Tjejgruppen i försam-lingshemmet, Elin Lindroos

LILJENDAL
sö 11.9 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Anita Widell, Paula Jokinen
ti 13.9 kl. 10: Vuxen-barn i Mariagår-den, GN
on 14.9 kl. 14: Andakt i Rosenkulla, AK
on 14.9 kl. 18: Bastukväll för män i Prästis, Eskilomvägen 1 B, AK.
to 15.9 kl. 15–15.45: Lillkören övar i Mariagården, Paula Jokinen
to 15.9 kl. 18–20: Spelkväll i Maria-gården för elever i årskurs 5–7, Teresa Lindroos, Annabella Ikäheimo
to 15.9 kl. 18: Sörgrupp i Lappräsk, församlingshemmet källare, Lapprä-sk. 24 B, SS, AK
to 15.9 kl. 19: Kyrkokören övar i Ma-riagården

LOVISA
Sibeliusdagarnas konsert: lö 10.9 kl 19 i kyrkan. Andrey Baranov, violin, Lojo stadsorkester, dir. Esa Heikkilä.

Biljetter 30€. **Högmässa:** sö 11.9 kl 10 i kyrkan, af Hällström, Jokinen
En Euros Café: ti 13.9 kl 13–15 i Tikva
Bibelestudiegruppen: ti 13.9 kl 18 i för-samlingshemmet
Morgonkaffe: to 15.9 kl 8:30 i Tikva

PERNÄ
Café Mikael: fr 9.9 kl. 10–11.30 i Mika-elstugan, Jeannette Sjögård-Anders-son, Maria Virtanen.
Högmässa: sö 11.9 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Arno Kantola.
Mässa: sö 11.9 kl. 13.00 i Sarvalö ka-pell, Minna Silfvergrén, Arno Kantola.
Bagnäs-Tervik diakonikrets: ti 13.9 kl. 13.00 i Mikaelstugan, Jeannette Sjögård-Andersson.
Gudstjänstkörens övning: 15.9 kl. 18.00 i kyrkan, Marcus Kalliokoski.
Soppa klockan fem: Fr 16.9 kl. 17 – 19 i Mikaelstugan, Jorvasvägen 1, Forsby. Ett evenemang för alla. Soppa, uteak-tiviteter och en andakt. Pris 5 €/ familj eller 2 €/person. Pernajan Martat kockar. Anmäl dig: senast 11.9 till pas-torskansliet tel. 044 722 9242 eller via Nätet: länk till anmälningssidan finns på Pernä församlingens hemsida och på facebook: pernä församling /pernajan seurakunta.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö 11.9 kl. 18, Sibbo kyrka (Obs! Tidpunkt). Maria och Ben Westerling, församlingens medar-be-tare samt gudstjänstgrupp medverkar. Efteråt te med tilltugg i kyrkan.
Temavecka Bygga Broar 4–11.9:
Fre 9.9 kl. 10: Sibbo kyrka, Små-barnskyrka;
kl. 12, Sibbo kyrka: Orgellunch;
kl. 19, försam.hem: Kardemumma & Jembe – mat och musik afton. Irakisk mat och Västafrikansk musik (Mande Maja Band).
Sö 11.9 kl. 18, Sibbo kyrka: Mässa. Ma-ria o Ben Westerling, medarbetarna.
Vikings Veranda: Må 12.9 kl. 19, Präst-gården. Patrik Frisk.
Samtalsgruppen på Linda: Ti 13.9 kl. 13.15, Servicehemmet Linda. Ann-Lis Biström.
Kyrkokören: Ti kl. 18, Kyrkoby försam-lingshem. Mauriz Brunell.
Sjueuroslunch: Ons 14.9 kl. 12, församl.hem. Andakt: Katja Korpi.
Sympypisgrupp: Ons kl. 13.30, församl.hem. Biström, Camilla Ekholm, Milja Westerlund.
Läs mera på vår hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi

INPRICKAT

JAG ÄR KYRKVÄRD i Mariehamns för-samling. Jag delar ut psalmböcker, önskar välkommen och bär upp kol-lekt. Jag började som kyrkvärd efter att ha fått frågan och tänkt över den i en veckas tid.

Jag tycker om gemenskapen med andra. Som kyrkvärd träffar man så många man känner när de kommer till kyrkan, och varannan vecka har vi kyrkkaffe efter gudstjänsten.

”Som kyrkvärd träffar man så många man känner.”

Allan Hovland, Mariehamns församling

På ”Inprickat” delar församlingsmedlemmar med sig av något församlingsprogram de har prickat in i kalendern.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsamt och rökfritt ungt par söker tvårummare i Helsingfors innerstad. 0405444013

Pålitlig och rökfri magisterstuderande vill hyra lägenhet i H.fors. Flytt från 1.10. framåt. Hyra max 600€/mån. Tel: 044-5664638

UTHYRES

Trea 63 m² uthyres i H-fors Kvarnbäcken. Tfn 0295326409.

PÅ GÅNG

Håll koll på årets fester

Har du någonsin varit på Purim-maskerad eller ätit iftar? Vet du hur man firar Diwali eller Marie bebådelsedag? Vår världens mångfald syns allt mer både till vardags och fest i skolan. Därför behövs nya metoder och idéer, som hjälper barnen att möta barn från andra kulturer vänligt och med öppna sinnen.

Ad Astra r.f. och Forum för religion och kultur FOKUS r.y. har skapat en festkalender för skolorna, som hjälper barnen och lärarna att få veta mer om fester och högtider från olika kulturer. När klassen har en egen kalender är det lätt att berätta och prata om olika fester och lära sig nya saker tillsammans.

Festkalendern för läsåret 2016-17 hittar du på adressen <http://www.festkalendern.fi/>

Den digitala festkalendern finns tack var stöd från Stiftelsen Emelie och Rudolf Gesellius fond och Utbildningsverket i Helsingfors.

Utställningen Jordlösa visar fotografen Meeri Koutaniemis dokumentation från Finska Missions-sällskapets verksamhetsområde i Colombia. Bilderna hör samman med personintervjuer gjorda av journalist Lea Pakkanen, fredsexpert vid Finska Missions-sällskapet.

Det finns mer än sex miljoner flyktingar i Colombia. Konflikten, som pågått i mer än 50 år, har tvingat familjer på flykt från sina hem och odlingsmarker. Hoppet om en bättre framtid grov trots allt i Colombia. Regeringen och FARC skrev under ett fredsavtal i augusti 2016 och det kommer att hållas en folkomröstning för att ratificera avtalet.

Utställningen ingår i Finska Missionssällskapets Utjämningskampanj, i kamp för de fattigast rätt till mark i u-länderna. Läs mera på www.utjainning.fi

Utställningen Jordlösa visas 5-11.9 i Kampens kapell (Simons-gatan 7, Helsingfors). Öppethållningstider: må-fr 8-20, lö-sö 10-18.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festiga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

torr hud? Populära Sea of Spa:s **avokadokräm** ger din hud fukt och näring

Innehåller avokadoolja, kamomill, olivolja, dödhavsmineraler, A- och E-vitamin

20 € / 250ml

Snabb leverans!
Tel: 06-3209110

Tabita products Ab | Vasa | www.engedi.fi

Taxitjänst D.S.B. Ab

050-5579524

Hyresbil:
Retkeilyauto,
Utfärdsbil 1+8

ELEKTRONIKSERVICE

- Kretskortsreparationer på komponentnivå
- Centralradio / Ljudanläggningar
- Klocksysteem
- Förebyggande service
- Projektering / Planering
- Industriautomation

SYSTEMCONTROL

Vörögatan 15 Vasa (06) 3128310 www.syscon.fi

Hagaro Pensionärshem i Norra Haga, Helsingfors

Är du i behov av serviceboende.

Hos oss bor du tryggt, med svenskspråkig personal dygnet runt. Vid behov har vi tillgång till läkare dygnet runt.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.

Föreståndare Carola Aspholm-Backman
tel. 050 572 4216
anträffbar vardagar kl.9-15
www.hagaro.net

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

SKYMNING GRYNING

Att stiga ut ur krigets skugga

MUSIK THOMAS ENROTH TEXT THOMAS LUNDIN

NYSKRIVET FINLANDSSVENSKT ORATORIUM INFÖR FINLAND 100 ÅR

SOLISTER
SÖREN LILLKUNG
THERESE KARLSSON
MARGARETHA NORDQVIST
ERIK-ANDRÉ HVIDSTEN

STOR ORKESTER
NYKARLEBY MANSKÖR
NICE NOISE SCHLAGERKÖREN
100 FINLANDSSVENSKA SÅNGARE OCH MUSIKER

DIRIGENT NILS- PETER ANKARBLOM

Suomi
Finland
100

TURNERAR I SVENSKFINLAND HÖSTEN 2017
PREMIÄR 8.11 2017 SCHAUMANSALEN JAKOBSTAD
TOTALT 20 KONSERTER RUNT OM I SVENSKFINLAND

Populära produkter från Saltbutiken.se

Problem med andningen?

DSI Saltinhalator

Testa du också. Flera tusen nöjda kunder kan inte ha fel!

CE 1
DSI Saltinhalator är ett tryggt val!

Saltluft bra för luftvägarna Lindring kan bl.a. fås vid pollenallergi, kroniska och akuta besvär i luftvägarna och förkylning.

Problem med andning eller hosta?

- Att inhalera bergssalt har hjälpt mig, säger Henry Jansson.

Under många år kunde Henry Jansson, 74, knappt gå upp ur sängen på morgonen på grund av andningssvårigheter. Han lider av astma, KOL och allergi.
- Redan efter en vecka kändes det lättare att andas, säger han.

Inte tid att bli förkyld!

- Jag håller mig frisk tack vare DSI Saltinhalator, säger Alexandra Schauman.

Som professionell konståkerska som turnerar med ishower världen över är hon ständigt på resande fot.

Jag inhalerar saltluft varje dag, säger Alexandra.

-Tack vare den klarar jag mig undan svåra förkylningar och influenser.

Hälsoduschen

- ett rent under!

- Bra mot psoriasis och eksem
- Lindrar klåda i hårbotten
- Mjuk och härlig duschstråle
- Renar vattnet från klor, kalk och tungmetaller
- Antibakteriell och har alkalisk effekt

FAKTA:

- Passar alla duschslangar
- Sparar vatten upp till 40%
- Germanium- och turmalinkulor

Magnesiumolja

- spraya bort din värk!

Nyhett!

- Magnesiumspray absorberas genom huden
- Lindrar muskel- & nervvärk
- Fyller på magnesiumnivåerna, hjälper kalciumupptaget
- Bra för hjärta och kärl

 saltbutiken.se

Beställ på internet eller via telefon

www.saltbutiken.se

Tel. +46 390 41800

INKAST FREDRIK PORTIN

Predikningars politiska potential

ETT AV mina intresseområden är för tillfället det amerikanska presidentvalet. Mitt i den valrym som pågår blev jag påmind om en incident i det amerikanska presidentvalet 2008. Då framträdde videomaterial där Jeremiah Wright, pastorn i kyrkan som Barack Obama brukade besöka, i en predikan deklarerade att Gud inte välsignar Amerika, utan Gud förbannar Amerika för dess oförmåga att arbeta mot rasism och segregering.

Eftersom ett sådant fördömande av nationen är ett tabu i Amerika blev Wrights predikan snabbt ett problem för Obamas presidentkampanj. Obama blev tvungen att snabbt ta avstånd från sin pastors uttalanden samt lämna den församling som han varit en del av i flera år.

PREDIKNINGAR KAN tydligen vara politiskt sprängstoff. Men de förmår inte enbart störa den etablerade politiken. De uttrycker även en politisk vilja.

Här förstår jag inte "politik" främst som ett pragmatiskt arbete, där det offentliga livet organiseras utifrån vissa juridiska och ekonomiska förutsättningar. Jag uppfattar istället politik som det aktiva arbetet att föreställa sig en verklighet som är bättre än den som vi för tillfället upplever. Politik handlar därmed generellt sett om att föreställa sig livet som det kunde vara när det är som bäst och även sträva efter att förverkliga detta liv.

För att kunna föreställa sig en ny och bättre framtid måste man däremot vara beredd att tala ärligt om nuet – man måste vara beredd att synliggöra lidandet så att det kan konfronteras och åtgärdas. Jag tycker av den anledningen att det var beklagligt, om än förstäligt, att Obama valde att fransäga sig relationen med sin pastor.

Den verklighet som pastor Wright förmedlade med denna förbannelse var en som föddes ur det lidande och förtryck som svarta i Amerika dagligen fått uppleva – ett Amerika där vissa var utstötta och under ständigt hot på grund av sin hudfärg; ett Amerika som behövde ledas mot det goda; ett Amerika som fler borde bli medvetna om; ett Amerika som strider mot kyrkans kärleksbud.

PREDIKNINGAR KAN därför potentiellt vara viktiga politiska manifestationer. Därför kan man säga att alla predikanter har ett särskilt kall att vara politiska aktörer genom att dels ge en bild av den värld vi lever i, dels förkunna en alternativ föreställning om denna värld. Predikningar kan naturligtvis beröra annat också, men detta är en aspekt som jag hoppas att kyrkans förkunnare aldrig glömmer och som församlingen aldrig glömmer att kräva. Detta är ett uppdrag som blir desto viktigare nu när bland annat krigets, fattigdomens och miljöförstörelsen misär kommit allt närmare vår vardag.

Må Gud välsigna oss med sådana predikningar som har potential att mobilisera församlingen att arbeta för en ny verklighet – en verklighet som är bättre än den vi för tillfället har.

Fredrik Portin är präst som försöker bli teolog.

ÄKTENSKAP BARN

Storfamiljer ett kristet ideal?

Synodalmötet – alltså präster emellan – är viktigt, bra och klokt av biskop Vikström att ordna. Ett av ämnena som ska diskuteras lär vara äktenskapet. Det vore bra att ta även barnen i beaktande.

Få vet att den nya påven Franciskus tycker att tre barn räcker i familjen. Banbrytande nytt i den katolska världen. Tidningen Metro i Stockholm skrev redan för ett par år sedan att påven sagt att "en del tror att för att vara goda katoliker så måste vi föröka oss som kaniner, eller hur?". I det sammanhanget säger påven sin åsikt, att tre

barn per familj räcker.

Äktenskapet är inte ett institut för barnalstring i mängder, utan det har en djupare mening med personligt ansvar i hemmet och samhället.

I Europa finns det, enligt Helsingin Sanomat 8.6.2016, mest storfamiljer i Finland. Till exempel en finsk mor-mor kan ha till och med 99 barnbarn. Inte kan väl sådant vara något kristet ideal i dagens värld?

IRMELI LEHTONEN
Helsingfors

RES MED LINDA TOURS

GRAN CANARIA DIREKT FRÅN VASA
AMADORES 1 v. 1.12
PUERTO RICO 2 v. 2.2, 13.2 och 2.3
PUERTO RICO 3 v. 2.2 och 6.2 (några pl.)
FLYG FRÅN HELSINGFORS
PHUKET 2 v (dreamliner flyg 10 h) 30.1
MAURITIUS 2 v. (dreamliner 11,30 h) 8.2
Bussresa från Österbotten ingår
Ring eller boka på vår hemresa www.lindatours.com

LINDA TOURS
Närpes tel. 06-224 3350 www.lindatours.com

amoena

Till användare av bröstprotes

Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov. Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.

Nästa gång, se till att välja den bästa

amoena
09-649839 • www.amoena.fi

Taxitjänst D.S.B. Ab

050-5579524

1+8+
1+8
1+6

050 5241874 Inva

Nu är den här!

15⁹⁰ Hft.

Patrik Hagman
Söndagskola för vuxna

Jesus visar oss vägen till ett liv som inte begränsas av de gränser vi drar upp för vad som är realistiskt och rationellt, utan där alla gränser överbryggs, mellan oss människor, mellan länder och nationer, mellan kön, ras, klass osv.

Om du vill veta mer om kristen tro och hur den är avgörande för det dagliga livet är *Söndagskola för vuxna* en bra bok att ha i bakfickan.

Fontana Media www.fontanamedia.fi
tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

DIREKT VAL

"Församlingsmedlemmarna har med sin låga röstningsaktivitet signalerat att kyrkoherdeval inte engagerar."

Stig Nygård på ledarplats i Österbottens Tidning.

PILGRIMSVANDRING ANDLIGHET

Framme vid målet

Hbl-journalisten Stefan Lundberg har nått målet Santiago de Compostela efter en 32 dagar lång pilgrimsvandring. I ett reportage beskriver han hur han smittats lite av den andlighet hans vardags-

katolska vandringskamrater grips av när de gör korstecknet eller knäböjer i någon tusenårig helgedom längs vägen.

"Automatiken med vilken de doppar fingrarna i vigvattnet avslöjar traditioner som vandrat från generation till generation."

Nya psalmerna sjungs in

Församlingar på olika håll i stiftet sjunger nu in de nya psalmerna i psalmbokstillägget.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Även om de nya psalmerna formellt tas i bruk den första advent har församlingarna redan börjat sjunga in dem. Församlingsförbundet och Fontana Media turnerar som bäst runt om i stiftet och ordnar "psalmkväm" för att göra de nya psalmerna kända.

Förra veckan inleddes turnén i Österbotten och i Kristinestad. Där var det många som för första gången fick se vilka de nya psalmerna är.

Ebba Carling och **Katrin Skrivars** bläddrar nyfiskt i tillägget. Carling finner snabbt två nya psalmer hon tycker om: 803, *Jag vill ge dig o Herre min lovsång* och 915, *Du omsluter mig på alla sidor*.

– Det är bra att de är med. Carling tycker det är bättre att man förnyar psalmboken med nya psalmer än att omarbete de gamla.

– Att ändra på det gamla och invanda kan skapa irritation.

Skrivars uppskattar i sin tur teckenstödet som finns till en del av de nya psalmerna.

– Det kommer väl till pass i mitt arbete med barn. Även om barnen inte har nedsatt hörsel är tecknen till hjälp för dem.

En som stiftat bekantskap med de nya psalmerna är kantor **Olle Nilsson** i Kristinestad. Men församling-

OLLE NILSSON vid piano, Jeanette Ribacka-Berg och några andra försångare ledde sången under psalmkvämet i Kristinestad.

en har inte än tagit tillägget i bruk vid gudstjänsterna.

– De flesta av psalmerna i tillägget är bekanta från förr, säger Nilsson. Vi har ju sjungit till exempel Taizé-sångerna och den afrikanska sången i många år. Sist och slutligen är där inte så förfärligt mycket nytt material.

Han betraktar tillägget som moderat.

– Jag ser de nya psalmerna som en mer lättsam del av psalmboken jämfört med de gamla.

Teckenstödet ser han som

GERDA METSÄRANTA tecknar ordet "omsluter" i psalm 915.

en bra möjlighet, även om han anser att tecknen inte är så enkla att använda.

– Stödet kommer väl till pass, för vi har en Kärkullaenhet här i staden. Rörelserna kan förstärka budskapet för dem som inte har något språk.

En ny psalm per gudstjänst

Även Nilssons kollega i Närpes, **Sam Lindén**, har hunnit bekanta sig lite med de nya psalmerna.

– Vi kommer att bör-

ja sjunga dem i församlingen under hösten, säger han. Under inkörningen kan man till exempel medvetet ta med en av de nya psalmerna i varje gudstjänst.

De finskspråkiga i Närpes församling har varit begeistrade över det finska tillägget.

– Jag tror inte på samma reaktion på svensk håll. Vi är redan bekanta med så pass många av de nya psalmerna.

Psalmerna under psalmkvämet utgår från ett förslag som Sibbo svenska församling gjort.

Publiken fick naturligtvis också önska psalmer under kvällen. I Kristinestad valde man att sjunga psalm 945, *Som en flod genom tiden*. Den har nämligen en liten koppling till staden.

– **Bertel Blomberg**, kantor i Kristinestad från trettio- till sextio-talet, är morfar till **Nina Löfman**. Hennes man **Rolf Löfman** har gjort musiken till psalmerna, berättar ungdomsledare **Jeanette Ribacka-Berg**.

JA TACK!

- JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- för resten av år 2016 och hela året 2017 för 85 € (inom Norden).
- Tre (3) provnummer för endast 15 euro.
- Ett halvt år för endast 44 euro.

- JAG DELTAR I KURIRENS UTLOTNING AV TRE PRESENTKORT TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN _____

ADRESS _____

TEL. _____

SÄND RÅKNINGEN TILL:

NAMN _____

ADRESS _____

TEL. _____

Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlotningen av presentkort till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utlottningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2016

Kan sändas ofrankerat inom Norden Kuriren betalar portof

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

kuriren
–tidningen för Dig!

Prenumerera på den populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. Inspirerande och trevlig läsning för hela familjen direkt hem i din brevlåda!

VI LOTTAR UT TRE PRESENTKORT Prenumerera och delta i utlotningen!
Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Skicka in kupongen senast 30.11.2016.

